

Ilmajoki

Toimintakertomus vuodelta 2017

Hyväksytty valtuustossa 25.6.2018 § 14

Ilmajoen kunnan toimintakertomus vuodelta 2017

Kansikuva Musiikkijuhlien Mannerheim-oopperasta, jonka
ensi-iltaan myös presidentti Niinistö ja rouva Haukio osallistuivat

Kuva: Jussi Niukkala

SISÄLTÖ

sivu

Kunnanjohtajan katsaus vuoden 2017 toimintaan ja talouteen	1
Kunnan hallinto	2
Luottamushenkilöorganisaatio	2
Henkilöstöorganisaatio	3
Taloudellinen kehitys	4
Yleinen taloudellinen tilanne	4
Ilmajoen kunnan toiminnan ja talouden kehitys	6
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	9
Ympäristökijät	9
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	9
Selonteko konsernin valvonnan järjestämisestä	11
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	12
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	13
Tase ja sen tunnusluvut	14
Kunnan kokonaistulot ja menot	15
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	16
Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	17
Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	18
Konsernitase ja sen tunnusluvut	19
Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	20
Talousarvion toteutuminen	20
<i>Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen</i>	20
Keskusvaalilautakunta	20
Tarkastuslautakunta	22
Kunnanvaltuusto	23
Kunnanhallitus	25
<i>Yleishallinto</i>	26
<i>Hallintotoimisto</i>	26
<i>Taloustoimisto</i>	26
<i>Henkilöstötoimisto</i>	28

<i>Asuntotoimi ja isännöinti</i>	30
<i>Kuntakonserni / Ilmajoen Vuokratalot oy</i>	31
<i>Kuntakonserni / Palonkortteeri oy</i>	33
<i>Ruoka- ja puhtauspalvelut</i>	35
<i>Elinkeinot ja maaseutu</i>	38

Tekninen lautakunta	41

<i>Tekninen hallinto</i>	41
<i>Kaavoitus- ja mittaustoimi</i>	42
<i>Liikenneväylät ja muut yleiset alueet</i>	44
<i>Kiinteistötoimi</i>	46
<i>Tekniset palvelut</i>	48
<i>Palo- ja pelastustoimi</i>	49
<i>Vesihuolto</i>	50

Ympäristölautakunta	51

<i>Rakennusvalvonta</i>	51
<i>Ympäristönsuojelu</i>	53

Lakeuden jätelautakunta	55

Perusturvalautakunta	58

<i>Sosiaalipalvelut</i>	58
<i>JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä</i>	60

Sivistyslautakunta	61

<i>Perusopetus</i>	61
<i>Varhaiskasvatus</i>	63
<i>Ilmajoen lukio</i>	66
<i>Kirjasto- ja kulttuuritoimi</i>	68
<i>Ilmajoki-opisto</i>	70

Nuoriso- ja vapaa-aikalautakunta	72

<i>Nuoriso- ja liikuntapalvelut</i>	72

Käyttötaloulososan toteutumisvertailu	74
Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	78
Investointiosan toteutumisvertailu	80
Rahoitusosan toteutumisvertailu	86
Yhteenvedo valtuuston hyväksymien sitovien erien toteutumisvertailusta	87

LIITTEET

- Perustietoja kunnasta	90
- Kunnanvaltuustoon kuuluneet henkilöt	91
- Kunnanhallituksen jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet	92
- Kuntaliiton ansiomerkin 40 ja 30 vuoden palveluksesta tai kunnan lahjakortin saaneet sekä eläkkeelle vuonna 2017 siirtyneet henkilöt	93

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2017 TOIMINTAAN JA TALOUTEEN

Ilmajoen kunnan talouden kannalta vuoden 2017 tilinpäätös on ylijäämäinen. Vuosikate toteutuneessa tilinpäätöksessä oli 4.357.754 €. Asukasta kohden vuosikatteeksi muodostui 357 € / asukas, kun se edellisenä vuonna oli 346 €. Poistojen ja tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui + 1.285.329 €, kun edellisen vuoden tulos oli 1.200.887 €. Verotulojen kasvu oli 1.003.905 € ja valtionosuuksien kasvu 10.543 € verrattuna alkuperäiseen talousarvioon.

Eri hallintokuntien tulosityksiköiden toimintamenojen toteuma oli 570.193 € suurempi kuin mihin talousarviossa oli varauduttu. Tulosityksiköiden tulot puolestaan olivat 36.666 € suuremmat kuin oli arvioitu. Näin ollen toimintakate heikkeni yhteensä 533.527 € arvioituun nähden.

Merkittävin investointikohde oli Ahonkylän koulun laajennus irtaimistohankintoi-
neen 1.049.608 €. Investointien bruttoarvo oli 4.008.266 € ja netto 3.474.748 €.

Omatalotontteja myytiin yhteensä 25 kpl (Ahonkylä 18 kpl, Ilmajoki 6 kpl ja kylät 1 kpl). Rivitalotontteja 2 kpl, liiketontteja 1 kpl ja teollisuustontteja 2 kpl.

Kunnan asukasluku oli vuoden 2016 lopussa 12.167 henkilöä ja vuoden 2017 lopussa 12.205 (Tilastokeskuksen ennakkotieto) henkilöä. Eli väestö lisääntyi 38 henkilöllä, kun se vuonna 2016 kasvoi kolmella henkilöä.

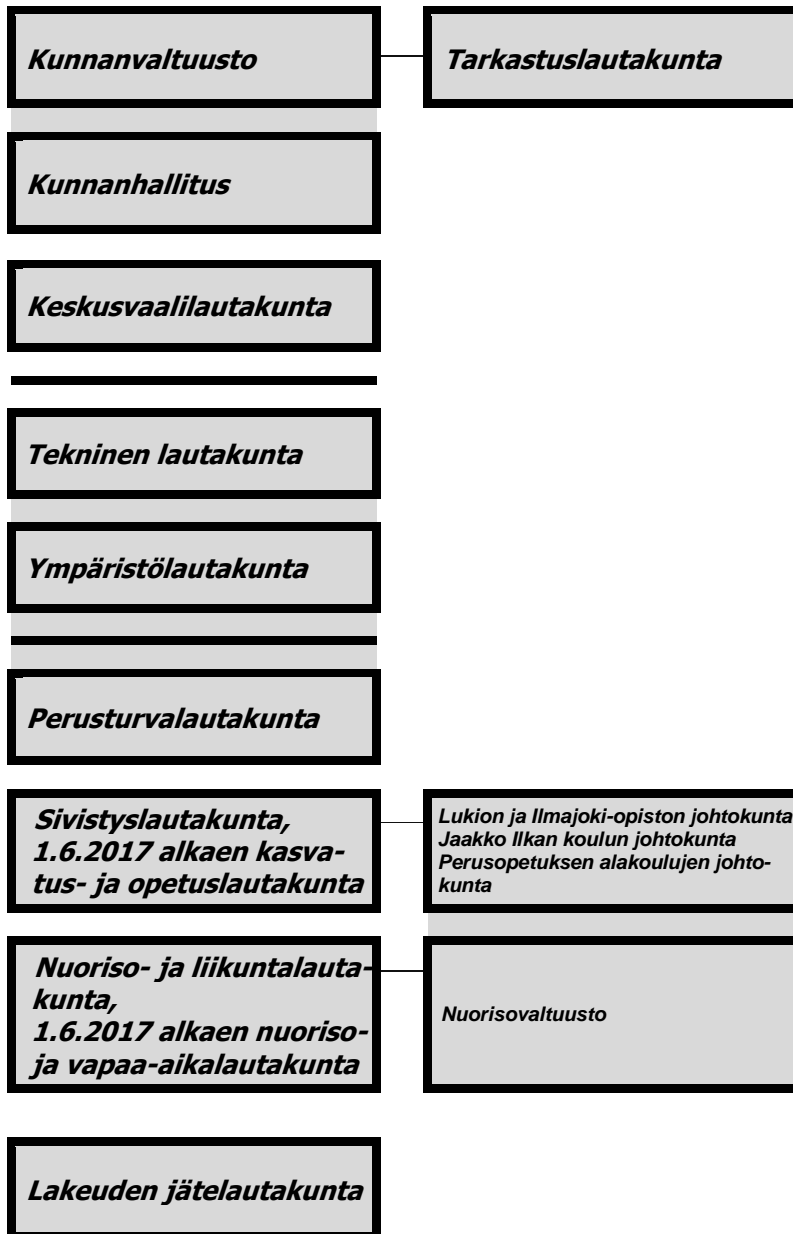
Kiitän kunnan luottamushenkilöitä ja kunnan kaikkia työntekijöitä Ilmajoen kunnan eteen tehdystä työstä.

Ilmajoella 29.3.2018

Seppo Pirttikoski
kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Kunnan luottamushenkilöorganisaatio rakentuu edustuksellisen luottamushenkilöjärjestelmän pohjalle. Kuntalaiset valitsevat vaaleilla edustajansa kunnan ylimpään päätöksentekuelimeen, kunnanvaltuustoon.

Kunnanvaltuusto puolestaan valitsee jäsenet kunnanhallitukseen, lautakuntiin ja johtokuntiin sekä antaa toimintaa varten tarvittavat johtosäännöt.

Vuoden 2017 kuntavaaleissa muodostui valtuuston paikkajakauma seuraavaksi toimikaudelle 2017-2021.

Puolue:	Äänimäärä:	Valtuutettujen määrä:
Suomen Keskusta r.p.	2639	16
Kansallinen Kokoomus r.p.	1270	8
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue r.p.	965	6
Perussuomalaiset r.p.	652	4
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	250	1
Vasemmistoliitto	49	0
Itsenäisyyspuolue r.p.	9	0
yhteensä	5834	35

HENKILÖSTÖORGANISAATIO

Ilmajoen kunnan palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 637,93 henkilöä (henkilötyövuosina), joista vakituisia oli 447,56. Tarkemmat tiedot ilmenevät erillisestä henkilöstötilinpäätöksestä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE

Suomen talous on suotuisassa suhdannevaiheessa. Valtionvarainministeriön arvioiden mukaan talous kasvoi 3,1 prosenttia vuonna 2017. Yksityisen kulutuksen kasvu on jatkunut työllisyyden kohenemisen tukemana, asuntorakentamisen suhdannetilanteessa ei näy vielä rauhoittumista ja tuotannollisia investointeja on tehty runsaasti. Viennin nopeaan toipumiseen on vaikuttanut ennen kaikkea maailmankaupan kasvu ja myönteinen talouskehitys useimmissa Suomen tärkeimmistä vientimaista.

Maailmantalouden kasvu on laaja-alaista, minkä seurauksena myös maailmankauppa on piristynyt. Maailmankauppa keskittyy aiempaa enemmän investointihyödykkeisiin, mikä johtuu näkymien kohentumisesta keskeisissä talouksissa. Erityisesti euroalueen talousnäköymät ovat vahvistuneet merkittävästi.

Valtionvarainministeriö ennustaa, että Suomen talouskasvu on 2,4 prosenttia vuonna 2018. Syksyllä 2017 myönteiset merkit suhdannenousun jatkumisesta vahvistuivat. Näitä olivat mm. teollisuuden uusien tilausten kasvu sekä kasvukeskusten vahvana jatkuva rakennustoiminta. Tuotantomahdollisuuksia vuosia rajoittanut kysynnän vähäisyys näyttää vaivaavan yrityksiä aiempaa vähemmän. Elinkeinoelämän keskusliiton suhdannetiedustelut viittaavat myönteisen suhdannevaiheen jatkuvan.

Laaja-alainen talouskasvu nosti vuonna 2017 työllisten määrän 1,0 prosenttia edellisvuotta korkeammaksi ja samalla työllisyysaste nousi 69,6 prosenttiin. Työllisyyden ennakoitaan paranevan edelleen lähivuosina.

Nimellisansioiden arvioidaan nousseen vuonna 2017 ansiotasoindeksillä mitattuna 0,2 prosenttia johtuen kilpailukyky sopimukseen sisältyvistä nollakorotuksista ja julkisen sektorin lomarahojen leikkauksesta. Valtionvarainministeriön ennusteessa ansiotason kasvu kiihtyy, mutta pysyy maltillisena seuraavina kahtena vuotena.

Inflaation odotetaan kiihtyvän yli yhteen prosenttiin talouskasvun jatkuessa. Hinnat nousevat tulevina vuosina laajemmin eri hyödykeryhmissä, mutta palveluiden hintojen nousun vaikutus kokonaisinflaatioon pysyy jatkossakin suurimpana.

Kansantalouden palkansaajien yhteenlasketun ostovoiman kehitys määräytyy ansiotason, työllisyyden, inflaation, verotuksen ja tulonsiirtojen perusteella. Vuonna 2017 ostovoimaa tukivat työllisyyden kasvu ja kilpailukyky sopimukseen liittyvät veronkevennykset. Ostovoimaa heikensivät inflaation nopeutuminen, työntekijän sosiaaliturvamaksujen nousu sekä julkisen sektorin lomarahojen leikkaus. Palkansaajien ostovoiman kasvun ennustetaan kiihtyneen 1,8 prosenttiin vuonna 2017 ja se hidastuu vain vähän vuonna 2018.

Kilpailukyky sopimuksen ja tuottavuuden nopean kasvun seurauksena Suomen yksikkötyökustannusten arvioidaan laskeneen lähes neljä prosenttia vuonna 2017. Euroopan komission ennusteen mukaan Suomen yksikkötyökustannusten kasvu jää vuosina 2017–2019 selvästi euroaluetta hitaammaksi. Näin ollen Suomen kustannuskilpailukyky paranee merkittävästi suhteessa muuhun euroalueeseen.

Suotuisa suhdanne kohentaa julkista taloutta. Noususuhdanne lisää verotuloja, mikä vahvistaa sekä valtiontaloutta että kuntataloutta. Nousukausi ei kuitenkaan poista julkisen talouden rakenteellista epätasapainoa. Nopeasta talouskasvusta huolimatta julkisen talouden tulot eivät riitä kattamaan menoja. Julkisen talouden sektoreista valtio ja paikallishallinto ovat alijäämäisiä, ja työeläkesektorin sekä muut sosiaaliturvarahastot lievästi ylijäämäisiä. Koska eläkemenojen kasvu jatkuu nopeana, myös sosiaaliturvarahastojen ylijäämä kutistuu entisestään.

Julkisyhteisöjen velka kääntyi laskuun suhteessa BKT:hen vuonna 2016. Bruttokansantuotteen nopea kasvu alentaa velkasuhdetta, ja velkasuhde näyttäisi painuvan hieman 60 prosentin alapuolelle vuonna 2019. Kun talouskasvu hidastuu ja ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu, velkasuhde uhkaa kasvaa uudelleen ensi vuosikymmenellä.

ILMAJOEN KUNNAN TOIMINNAN JA TALOUDEN KEHITYS

Toiminnan kehitys

Vuoden 2017 talousarvioehdotuksessa kunnan toiminta-ajatukseen sisältyvät yleiset tavoitteet ovat toteutuneet hyvin:

kokonaisuutena kunnan palvelut ovat laadukkaat ja palveluiden saatavuus on toteutunut hyvin
viihtyisälle asuntotuotannolle on luotu hyvät edellytykset

Kunnan viime vuoden talousarvio hyväksyttiin valtuuston kokouksessa joulukuussa 2016 ja tämän lisäksi valtuusto hyväksyi muutoksia talousarvioon kokouksessaan 15.12.2017. Valtuusto on myös talousarviovuoden aikana tehnyt eräitä yksittäisiä määrärahojen korotuspäätöksiä. Tilinpäätökseen liittyen määrärahayli-tyksiä käsiteltiin vielä valtuuston kokouksessa 19.3.2018.

Käyttötalouden menojen kasvu oli 0,1 %, kun se vuonna 2016 oli 0,6 %. Tulot ovat laskeneet edellisestä vuodesta 7,5 %. Vuoden 2017 tonttien myyntivoitot ovat 526.925 € kun ne vuonna 2016 olivat 383.784 €. Tuloja kasvatti edellisenä vuonna Keskolta saatu korvaus maankäyttösopimuksesta 446.647 € ja toimeentulotuen korvaus valtiolta 237.000 €. Toimintakate heikkeni 1,4 %, verotulot kasvoivat 1,2 % ja valtionosuudet 1,7 %. Vuosikate nousi 4,4 milj. euroon, kun se vuotta aikaisemmin oli 4,2 milj. euroa. Nettoinvestointien määrä oli 3,5 milj. euroa, kun ne edellisenä vuotena olivat 4,1 milj. euroa.

Talouden kehitys

Käyttötalous

	Alkuperäinen talousarvio	Toteutunut
Menot	72.622.820 €	73.193.013,20 €
Tulot	9.873.240 €	9.909.906,50 €
Netto	62.749.580 €	63.283.106,70 €

Käyttötalouden toteutuneet kokonaismenot olivat n. 0,570 milj. € talousarviota korkeammat, toteutuneet tulot olivat n. 0,037 milj. € talousarvioita korkeammat ja nettomenot näin 0,533 milj. € korkeammat kuin talousarviossa.

Olennaisimpia nettomenojen vähennyksiä alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli seuraavilla tulosalueilla:

- yleishallinnon tulosalue 0,458 milj. €
- varhaiskasvatus 0,563 milj. €

Olennaisimpia nettomenojen lisäyksiä alkuperäiseen talousarvioon verrattuna oli seuraavilla tulosalueilla:

- sosiaalitoimen tulosalue 0,369 milj. €
- JIK peruspalveluliikelaitos ky 1,500 milj. €

Investoinnit

	Alkuperäinen talousarvio	Toteutunut
Menot	4.140.000 €	4.008.266,21 €
Tulot	640.000 €	533.517,40 €
Netto	3.500.000 €	3.474.748,81 €

Kunnan investointiohjelma on ollut vuodesta 2015 alkaen aikaisempiin vuosiin verrattuna suppeampi. Suurimmat yksittäiset investoinnit olivat Ahonkylän koulun laajennus 0,894 milj. € ja irtaimisto 0,155 milj. €, Siltalan kauppa-alueen tiet 0,275 milj. €, haja-asutusalueiden viemäröinnin laajennus 0,274 milj. €, Ilkantien sillan peruskorjaus 0,432 milj. € (netto 0,174 milj. €). Toteutuneet investointimenot olivat nettona n. 0,025 milj. € alkuperäistä talousarviota pienemmät.

Tuloslaskelma ja rahoituslaskelma

Toimintakate:

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakate vastaa käyttötalouden nettomenoja.

Toimintakate vuonna 2017 oli -63,283 milj. €. Toimintakate on 0,861 milj. € heikompi kuin vuonna 2016.

Vuosikate:

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä. Pitkällä aikavälillä vuosikatella tulee kattaa sekä lainojen lyhennykset että investoinnit. Lyhyellä aikavälillä investointeja ja lainojen lyhennyksiä voidaan kattaa uudella lainanotolla.

Vuoden 2017 vuosikate oli talousarviota parempi. Talousarviossa vuosikate oli +3,827 milj. € ja tilinpäätöksen mukaan se oli +4,358 milj. €. Vuosikateen parantuminen johtui verotulojen ja valtionosuuksien kasvusta.

Lainat:

Uusia pitkäaikaisia lainoja ei otettu vuonna 2017. Lainojen lyhennykset olivat 3,5 milj. €. Kunnan lainamäärä vuoden 2017 lopussa oli 43,631 milj. € (v. 2016 44,649 milj. €). Lainamäärä asukasta kohden vuoden 2017 lopussa on 3.575 € (vuonna 2016 lainamäärä oli 3.670 €/asukas). Laina-

määrässä on mukana 5,0 milj. €:n lyhytaikainen laina, joka otettiin joulukuussa maksuvalmiuden ylläpitämiseksi.

Verotulot, valtionosuudet, rahoituserät:

Verotulot olivat yhteensä 38,942 milj. €. Kasvua edelliseen vuoteen oli 0,476 milj. €. Talousarvioon verrattuna verotulot ylittyivät 1,004 milj. €:lla.

Verotulolajit toteutuivat seuraavasti:

- kunnan tulovero 35,206 milj. €. (+0,134 milj. € verrattuna tilinpäätös 2016 sekä +0,425 milj. € verrattuna talousarvio 2017)
- yhteisövero 1,430 milj. € (+0,164 milj. € verrattuna tilinpäätös 2016 sekä +0,463 milj. € verrattuna talousarvio 2017)

Kiinteistöverojen kasvu oli 8,4 % (+0,178 milj. €) verrattuna vuoden 2016 tilinpäätökseen. Kiinteistöverotulot ylittyivät 0,116 milj. € talousarvioon verrattuna.

Valtionosuudet olivat yhteensä 29,014 milj. €. Talousarvioon verrattuna toteutuma oli 0,010 milj. € suurempi ja tilinpäätökseen 2016 verrattuna valtionosuudet olivat 0,483 milj. € suuremmat.

Korkotuotot olivat 0,020 milj. €, muut rahoitustulot olivat 0,101 milj. €, korkokulut 0,429 milj. € ja muut rahoituskulut 0,008 milj. €. Rahoitustuotosten ja menojen erotus oli -0,315 milj. €

ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVAR- MUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHIT- TYMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Rakentamisohjelmaan vuosille 2018-2020 hyväksytyt nettoinvestoinnit ovat n. 9,0 milj. euroa. Kunnan velkamäärä asukasta kohden: v. 2017 3575 €/asukas, v. 2016 3670 €/asukas. Lainoista kiinteäkorkoisia on 17 % ja vaihtuvakorkoisia 83 %.

Vakuutusten omavastuut ovat vastuuvakuutuksessa 1000 € ja omaisuusriskiva-
kuutuksessa 2000 €.

YMPÄRISTÖTEKIJÄT

Ympäristöriskejä on valvottu Ilmajoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen
valvontaohjelman mukaisesti.

Vuoden 2017 aikana Ilmajoella ilmeni kaksi pilaantuneiden maa-alueiden tai
maan-ainesten käsittelyyn liittyvää tapausta. Kumpikaan tapaus ei aiheuttanut
merkittäviä riskejä ympäristön välittömälle pilaantumiselle. Ympäristölupien mää-
rä oli vuonna 2017 hieman edellistä vuotta pienempi. Ympäristönsuojelun valvon-
tatehtävien, lausuntojen ja muiden tehtävien määrä pysyi tavanomaisella tasolla.

SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JÄRJES- TÄMISESTÄ

Kunnan sisäinen valvonta ja siihen liittyvä riskien hallinta on hoidettu kunnanhalli-
tuksen 16.12.2002 hyväksymien ja 26.2.2007 muuttamien Ilmajoen kunnan ta-
loushoidon toimintaohjeiden mukaisesti. Kunnanhallituksen marraskuussa
2010 hyväksymä sisäisen valvonnan säännöstö tuli voimaan 1.1.2011

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan
järjestämisestä. Se hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet
ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeen-
pannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Toimintakertomuksessa kun-
nanhallitus antaa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja
keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittä-
vimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta riippumattomaksi. Ulkoisesta
valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja kuntalain ja tämän
säännön mukaisesti.

Sisäinen valvonta on johtamisen apuväline. Sisäisen valvonnan järjestämisestä
vastaa kunnanhallitus. Kunnassa on erillinen, hallintosääntöön nähden toissijai-
nen ohje sisäisestä valvonnasta. Sisäistä valvontaa on toteutettu kyseisen ohjeen
pohjalta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen valvonta toteutuu kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisestä on vastannut kunnanhallitus. Lisäksi kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kunnan varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta. Valtuuston hyväksymän talousarvion perusteella on laadittu toimialakohtaiset käyttösunnitelmat, jotka edelleen merkitty tiedoksi kunnanhallituksessa. Kunkin toimialan taloudellista tilannetta seurataan kuukausittain kunnanhallitukselle tehtävän seurantaraportin (talousarvion toteutuminen) muodossa. Sisäisellä tarkkailulla varmistetaan, että tehtävät hoidetaan oikeaan aikaan aiotulla, hyväksytyllä tavalla ja tehdään osoitettujen voimavarojen puitteissa. Riskienkartoitukseen ja omaisuuden hallintaan liittyen, vuonna 2016 otettiin julkisyhteisön vastuuvakuutus käyttöön.

SELONTEKO KONSERNIN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ SEKÄ TOIMINNAN OHJAUS JA OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

Valtuusto on käyttänyt konsernin ylintä päätösvaltaa ja hyväksynyt konsernijohtamista koskevat yleiset tavoitteet ja koko konsernia koskevat vuosittaiset tavoitteet talousarviossa.

Kunnanhallitus vastaa konsernin ohjauksesta ja valvonnasta valtuuston hyväksymien tavoitteiden mukaisesti, antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia ohjeita tytäryhteisöille, nimeää ehdokkaat tytäryhteisöjen yhtiökokouksiin ja ohjeistaa näitä hallituksiin valittavista henkilöistä.

Ilmajoen kunnan talousarviossa vuodelle 2017 hyväksytyjen tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen:

Ilmajoen Vuokratalot Oy

Taloudelliset tavoitteet:

Taloudellinen tulos +/- 0

Toteutuminen:

Tilivuoden 2017 tulos oli 0 euroa. Vuonna 2017 lisättiin asuin-talovarausta 256 489,58 €, joka muutti tuloksen nollassi. Poistoja on kirjattu 317 931,89 € suunnitelman mukaisesti. Pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty tilivuoden aikana 569 315,08 €. Uutta lainaa ei ole otettu.

Likviditeetin parantaminen

Maksuvalmius on tilivuoden aikana ollut hyvä. Puolikäytöllä olevien kiinteistöjen myyntiä tai purkua on harkittu.

Toiminnalliset tavoitteet:

Asuntojen käyttöaste vähintään 88 %

Asuntojen käyttöaste oli 81,1 % (v.2016 90,7%).

Uusien vuokra-asuntojen valmistuminen

Vuoden aikana ei ole valmistunut uusia vuokrataloja.

Palonkorteeri Oy

Taloudelliset tavoitteet:

Taloudellinen tulos +/- 0

Toteutuminen:

Tilivuoden 2017 tulos oli -718 362,55 euroa, joka johtuu pääosin Herralankortteerin myyntitappiosta. Poistoja suoritettu suunnitelman mukaisesti 52 776,91 euroa (v. 2016 68 392,34 euroa). Herralan kortteeri myytiin 1.10.2017. Maksuvalmius on tilivuoden ainakan ollut hyvä.

Toiminnalliset tavoitteet:

Asuntojen käyttöaste vähintään 67 %

Asuntojen käyttöaste Palonkorteerissa oli 67,2 % (v.2016 65,1%) ja Herralan kortteerissa 24,1 % (v. 2016 36,2%). Palonkorteeri Oy sulautetaan 1.1.2018 Ilmajoen Vuokratalot Oy:n.

Konsernin henkilöstömäärä

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien vakituisten koko- ja osa-aikaisten henkilöiden lukumäärä 31.12.2017 oli 447. Ylläolevien yhtiöiden palveluksessa ei ollut yhtään henkilöä.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

TULOSLASKELMA	2017	2016
Toimintatuotot	9 286 095	10 209 055
Valmistus omaan käyttöön	109 297	80 372
Toimintakulut	-72 678 499	-72 711 623
Toimintakate	-63 283 107	-62 422 196
Verotulot	38 941 905	38 465 494
Valtionosuudet	29 014 453	28 531 347
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19 969	72 346
Muut rahoitustuotot	101 285	58 217
Korkokulut	-428 962	-480 958
Muut rahoituskulut	-7 790	-13 388
Vuosikate	4 357 753	4 210 862
Poistot ja arvonalentumiset	-3 072 425	-3 009 975
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	1 285 328	1 200 887
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 285 328	1 200 887

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,8	14,1
Vuosikate/Poistot,%	141,8	139,9
Vuosikate, euroa/asukas	357	346
Asukasmäärä	12 205	12 165

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= $100 \cdot \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 357 754	4 210 862
Satunnaiset erät	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-561 448	-343 117
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 008 266	-4 789 456
Rahoitusosuudet investointeihin	320 183	464 693
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	774 782	598 646
Toiminnan ja investointien rahavirta	883 005	141 628
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7 500	-86 901
Antolainasaamisten vähennykset	119 349	497 913
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	1 183 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 519 012	-3 542 766
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 500 918	1 080 605
Muut maksuvalmiuden muutokset	-96 153	962 875
Rahoituksen rahavirta	-1 002 398	94 726
Rahavarojen muutos	-119 393	236 354
Rahavarat 31.12.	502 698	622 091
Rahavarat 1.1.	622 091	385 737

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-10 247 697	-13 838 172
Investointien tulorahoitus, %	118,2	97,4
Lainanhoitokate	1,2	1,2
Kassan riittävyys, pv	2	3
Asukasmäärä	12 205	12 165

Investointien tulorahoitus, %

= 100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate

= (Vuosikate+Korkokulut) / (Korkokulut+Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	VASTATTAVAA		2017	2016	2017	2016
	2017	2016				
A PYSYVÄT VASTAAVAT	89 740 601	89 450 127	A OMA PÄÄOMA		40 728 647	39 443 318
I Aineettomat hyödykkeet	96 022	179 392	I Peruspääoma		30 199 963	30 199 963
1. Aineettomat oikeudet	67 083	86 335	IV Muut omat rahastot		820 097	820 097
2. Muut pitkävaikutteiset menot	28 939	93 057	V Edell. tilikausien yli-/alijäämä		8 423 259	7 222 372
II Aineelliset hyödykkeet	77 494 036	76 989 669	VI Tilikauden yli-/alijäämä		1 285 329	1 200 887
1. Maa- ja vesialueet	9 950 142	9 942 078	C PAKOLLISET VARAUKSET		0	0
2. Rakennukset	45 449 583	44 218 033	2. Muut pakolliset varaukset		0	0
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 979 527	19 448 298	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		59 567	63 423
4. Koneet ja kalusto	423 156	200 890	1. Valtion toimeksiannot		0	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet	31 621	31 621	2. Lahjoitusrahastojen pääomat		45 311	45 953
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	660 006	3 148 749	3. Muut toimeksiantojen pääomat		14 256	17 470
III Sijoitukset	12 150 544	12 281 066	E VIERAS PÄÄOMA		52 540 161	53 915 172
1. Osakkeet ja osuudet	10 820 961	10 850 303	I Pitkäaikainen		36 442 845	39 726 284
3. Muut lainasaamiset	1 052 243	1 164 092	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		32 474 125	35 668 137
4. Muut saamiset	277 340	266 671	3. Lainat julkisyhteisöiltä		2 637 500	2 962 500
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	95 937	96 579	7. Liittymismaksut ja muut velat		1 331 220	1 095 647
1. Valtion toimeksiannot	50 626	50 626	II Lyhytaikainen		16 097 316	14 188 888
3. Muut toimeksiantojen varat	45 311	45 953	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		8 193 916	5 692 998
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	3 491 837	3 875 207	3. Lainat julkisyhteisöiltä		325 000	325 000
I Vaihto-omaisuus	300 171	327 126	5. Saadut ennakot		64 685	37 312
1. Aineet ja tarvikkeet	300 171	327 126	6. Ostovelat		4 270 510	4 606 757
II Saamiset	2 688 968	2 925 989	7. Muut velat		534 741	681 760
Pitkäaikaiset saamiset			8. Siirtovelat		2 708 464	2 845 061
1. Myyntisaamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ		93 328 375	93 421 913
Lyhytaikaiset saamiset			TASEEN TUNNUSLUVUT			
1. Myyntisaamiset	2 015 708	2 512 551	Omavaraisuusaste,%		43,7	42,2
2. Lainasaamiset	0	0	Suhteellinen velkaantuneisuus,%		74,0	73,0
3. Muut saamiset	672 818	412 820	Kertynyt ylijäämä, 1000 €		9 709	8 423
4. Siirtosaamiset	442	618	Kertynyt ylijäämä, €/asukas		795	692
IV Rahat ja pankkisaamiset	502 698	622 092	Lainakanta 31.12., 1000 €		43 631	44 649
VASTAAVAA YHTEENSÄ	93 328 375	93 421 913	Lainakanta 31.12., €/asukas		3 575	3 670
			Lainasaamiset, 1000 €		1 052	1 164
			Asukasmäärä		12 205	12 165

Omavaraisuusaste, %

= 100* (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot+vuokravastuut) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

KUNNAN KOKONAISTULOT JA MENOT

TULOT		% MENOT		%
Toiminta			Toiminta	
Toimintatuotot	9 286 095	11,53	Toimintakulut	72 678 499 90,24
Verotulot	38 941 905	48,37	- Valmistus omaan käyttöön	-109 297 -0,14
Valtionosuudet	29 014 453	36,04	Korkokulut	428 962 0,53
Korkotuotot	19 970	0,02	Muut rahoituskulut	7 791 0,01
Muut rahoitustuotot	101 286	0,13	Satunnaiset kulut	0 0,00
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-566 490	-0,70	Pakollisten varausten muutos	
Investoinnit			- Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	0,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	320 183	0,40	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-5 043 -0,01
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	774 782	0,96	Investoinnit	
Rahoitustoiminta			Investointimenot	4 008 266 4,98
Antolainasaamisten vähennykset	119 349	0,15	Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,00	Antolainojen lisäys	7 500 0,01
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 500 918	3,11	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 519 013 4,37
Kokonaistulot yhteensä	<u>80 512 451 100,00</u>		Kokonaismenot yhteensä	<u>80 535 691 100,00</u>

Täsmäytys:

Kokonaistulot-Kokonaismenot= 80 512 451 - 80535691 = 23240

Muut maksuvalmiuden muutokset-Rahavarojen muutos = 96153 - 119393 = 23240

YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	3	
Yhtiöt		
Ilmajoen Vuokratalot Oy		
Palonkortteeri Oy		
Kiinteistö Oy Ilmajoen Virastotalo		
Kuntayhtymät	5	
Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä		
Etelä-Pohjanmaan liitto		
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä		
JIK-peruspalveluliikelitoskuntayhtymä		
Seinäjoen koulutuskuntayhtymä		
Osakkuusyhteisöt		4
As Oy Lukurati		
Ilmajoen Lämpö Oy		
Kiinteistö Oy Koskenkorvan Pankkitalo		
Koskenkorvan Pato Oy		
Yhteensä	8	4

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017 1 000 €	2016 1 000 €
Toimintatuotot	61655	63437
Toimintakulut	-122728	-123278
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	14
Toimintakate	-61 073	-59 827
Verotulot	38942	38465
Valtionosuudet	29015	28531
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	11	92
Muut rahoitustuotot	151	22
Korkokulut	-813	-873
Muut rahoituskulut	-56	-49
Vuosikate	6 177	6 361
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5019	-4983
Arvonalentumiset	-8	
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	1 150	1 378
Tilinpäätössiirrot	-61	-220
Tilikauden verot	-5	0
Laskennalliset verot	-6	-8
Vähemmistöosuudet	-20	-19
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 058	1 131

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	50,2	51,5
Vuosikate/Poistot,%	123,1	127,7
Vuosikate, euroa/asukas	506	523
Asukasmäärä	12 205	12 165

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100*Toimintatuotot/(Toimintakulut-Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100*Vuosikate/Poistot ja arvonalentumiset

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 177	6 362
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot	-6	
Tulorahoituksen korjauserät	-87	-260
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 075	-7 062
Rahoitusosuudet investointeihin	321	464
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 659	1 416
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11	920
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-7	-87
Antolainasaamisten vähennykset	122	504
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 216	2 795
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 331	-5 560
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 661	1 017
Oman pääoman muutokset	-111	520
Muut maksuvalmiuden muutokset	30	14
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	73	-22
Vaihto-omaisuuden muutos	46	-25
Saamisten muutokset	1 006	1 004
Korottomien velkojen muutokset	-1 095	-943
Rahoituksen rahavirta	580	-797
Rahavarojen muutos	569	123
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	8 513	7 937
Rahavarat 1.1.	7 944	7 814
	569	123

KONSERNIRAHOTUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, 1000 €	-8 240	-12 990
Investointien tulorahoitus, %	79,7	96,4
Lainanhoitokate	1,1	1,1
Kassan riittävyys, pv	24	21
Asukasmäärä	12 205	12 165

Investointien tulorahoitus, %
= 100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Lainanhoitokate
= (Vuosikate+Korkokulut) / (Korkokulut+Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)
= 365 * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	2017	2016		2017	2016
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	111 945	110 301	OMA PÄÄOMA	41 336	39 469
Aineettomat hyödykkeet	410	528	Peruspääoma	30 200	30 200
Aineettomat oikeudet	358	406	Arvonkorotusrahas	569	590
Muut pitkävaikutteiset menot	52	122	Muut omat rahastot	849	852
Aineelliset hyödykkeet	108 824	106 919	Edellisten tilikausien ylijäämä	8 660	6 696
Maa- ja vesialueet	10 929	11 017	Tilikauden yli-/alijäämä	1 058	1 131
Rakennukset	70 032	69 820			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	21 236	19 746	VÄHEMMISTÖOSUUDET	323	304
Koneet ja kalusto	2 261	2 033			
Muut aineelliset hyödykkeet	85	91	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	0	313
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 281	4 212	Poistoero		30
Sijoitukset	2 711	2 854	Vapaaehtoiset varaukset		283
Osakkuusyhteisöosuudet	602	463			
Muut osakkeet ja osuudet	1 710	1 888	PAKOLLISET VARAUKSET	709	645
Muut lainasaamiset	118	233	Muut pakolliset varaukset	709	645
Muut saamiset	281	270			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	197	251	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	264	244
			VIERAS PÄÄOMA	85 655	85 144
VAIHTUVAT VASTAAVAT	16 145	15 567	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	58 124	59 649
Vaihto-omaisuus	943	989	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	1331	1096
Saamiset	6 689	6 641	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 238	8 161
Pitkäaikaiset saamiset	4	23	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	15 962	16 238
Lyhytaikaiset saamiset	6 685	6 618			
Rahoitusarvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	8 513	7 937			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>128 287</u>	<u>126 119</u>	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>128 287</u>	<u>126 119</u>

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	32,5	31,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66,0	65,0
Velat ja vastuut %:na käyttötuloista	72,0	71,0
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	9 718	7 827
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	796	643
Konsernin lainat, €/asukas	5 601	5 574
Konsernin lainakanta 31.12. 1000 €	68 362	67 810
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000€	118	233
Kunnan asukasmäärä	12 205	12 165

Omavaraisuusaste, %

= 100 x (Oma pääoma+Vähemmistöosuus+Konsernireservi+Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / Koko pääoma

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot+vuokravastuut) / Käyttötulot

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - Lyhytaikainen koroton vieras pääoma

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt muut lainasaamiset

HALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kuntalain 115 §:n kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että tilikauden ylijäämäinen 1.285.328,87 euroa siirretään taseen omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin kuluvan vuoden kirjanpidossa.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen toimielin. Sen toimintaympäristöön vaikuttavat muutokset vaalilaissa ja kuntalaissa. Vaalilain mukaan valtuuston on asetettava toimikaudekseen keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakunnan tulee vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä, huolehtia kaikista vaaleihin liittyvistä käytännön järjestelyistä sekä ennakoäänestyksen toimittamisesta.

Kuntavaaleissa tulee keskusvaalilautakunnan em. tehtävien lisäksi tarkastaa myös ehdokaslistojen julkaisemista koskevat hakemukset ja laatia ehdokaslistojen yhdistelmä, huolehtia vaaleissa annettujen äänten laskemisesta sekä vahvistaa vaalin tulos.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on hoitaa ylimpänä vaaliviranomaisena vaalilaissa sille määrätty tehtävät	Kyllä

Toteutuminen

Vuonna 2017 järjestettiin kuntavaalit.

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Se arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla, Tarkastuslautakunta laatii sekä antaa valtuustolle kullakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1	
Uuden kuntalain mukaisten sidonnaisuuksien valvonta ja tiedoksianto valtuustolle	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2	
Tilintarkastuspalveluiden kilpailutus	Kyllä

KUNNANVALTUUSTO

Toiminnan kuvaus

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, kunnan tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Laaditaan kuntastrategia	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Laaditaan kunnalle uusi hallintosääntö	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 3 Uusien luottamushenkilöiden perehdytys	Kyllä

Toteutuminen

Taloudelliset tavoitteet

Talousarvion toteutumista on seurattu säännöllisesti. Ponnisteluja kunnan talouden tasapainon saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi on jatkettu.

Talousarviossa asetetut käyttötalousosan kokonaismäärärahatavoitteet ovat toteutuneet hyvin. Käyttötaloustulot ylittivät budjetin 0,4 %:lla käyttötalousmenojen ylityksen ollessa 0,8 %:ia. Investointeihin valtuusto myönsi kesken kauden 435 000 euron lisämäärärahan. Tämä huomioon ottaen investointien toteuma oli 88,3 %:ia budjetoidusta määrästä.

Toiminnalliset tavoitteet

Kunnanvaltuusto hyväksyi ennen uuden valtuustokauden alkua 15.5.2017 § 34 hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.6.2017. Hallintosääntö on kunnan hallintoa ja toimintaa ohjaava ja sitova asiakirja. Siinä annetaan tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelystä sekä valtuuston toiminnasta.

Hallintosäännön ohella muita kunnan toiminnan keskeisiä ohjausvälineitä ovat kuntastrategia, talousarvio ja taloussuunnitelma.

Kuntalain 37 §:n mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon mm. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen, palvelujen järjestäminen ja tuottaminen, omistajapolitiikka sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen. Kunnanvaltuuston 15.5.2017 § 30 hyväksymä kuntastrategia tuli voimaan 26.6.2017.

Uusi valtuustokausi alkoi 1.6.2017. Uusia luottamushenkilöitä perehdytettiin kunnalliseen päätöksentekoon ja toimintaan järjestämälle seminaareja ja koulutustilaisuuksia.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 15.5.2017 § 37 Ilmajoen kunnan laajan hyvinvointikertomuksen vuosille 2013 – 2016. Hyvinvointikertomus toimii tausta-aineistona ja työvälineenä luottamushenkilöille, kunnan johdolle ja toimialoille kuntastrategian, talouden ja toiminnan suunnitteluun, päätöksentekoon sekä hyvinvoinnin seurantaan. Terveystuottolain tarkoittama hyvinvointikertomus tuo esille väestön hyvinvointitarpeita ja arvioi toteutunutta toimintaa.

Hyvinvointikertomuksen kuvaamilla mittareilla mitattuna, kunta on palveluja tuottaessaan kyennyt edistämään asukkaitensa hyvinvointia niillä reunaehdoilla, joilla kunta pystyy hyvinvointiin vaikuttamaan. Sosiaali-, sivistys- ja nuorisotoimissa on panostettu ennaltaehkäiseviin palveluihin. Perhepalveluiden lisääminen, tehokas lastensuojelutyö, kuraattori- ja psykologipalvelut, etsivä nuorisotyö, starttipaja sekä Kantohanke ovat tuoneet resursseja kaikkien ikäryhmien hyvinvoinnin edistämiseen avopalveluja korostamalla. Monialaisella yhteistyöllä ja erilaisten hankkeiden avulla pyritään löytämään ratkaisuja niihin asioihin, jotka ovat nousseet esille esim. kouluterveyskyselystä. Kaavoituksen, alueiden ja rakennusten kunnossapidon avulla on lisätty kunnan vetovoimaa ja mahdollistettu tulomuuton kasvua. Positiivinen tulomuutto asettaa jatkossa lisää haasteita kunnan tuottamien hyvinvointipalvelujen ylläpitämiselle ja lisäämiselle.

Edellä mainitun huomioiden kuntalaisten hyvinvointipalveluja on kyetty ylläpitämään ja palvelujen ylläpitämisen suunnitelmallisuutta parantamaan.

Kunnan luottamushenkilöorganisaation ja viranhaltijaorganisaation yhteistyötä ja toimintatapoja on kehitetty mm. seminaarityöskentelyn avulla.

KUNNANHALLITUS

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Hallinto- ja talousjohtaja.

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etua ja edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa.

Toteutuminen

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

- Talouden liikkumavaran osalta tavoitetta saavutettiin vuonna 2017.
- Vuosikate oli 4,358 milj. € ja poistot 3,072 milj. €.
- Kokonaistulojen kasvun osalta tavoite toteutui viime vuonna. Kokonaistulojen kasvu oli -0,3 % ja toimintamenojen kasvu 0,1 % (ilman investointeja). Ilman lainanottoa kokonaistulot kasvoivat 0,6 %.

Henkilöstömenot laskivat 2,2 % ja palvelujen ostot kasvoivat 2,1 %. Toimintatuotot laskivat 7,5 %, verotulot kasvoivat 1,2 % ja valtionosuudet kasvoivat 1,7 % edelliseen vuoteen verrattuna.

Toiminnalliset tavoitteet

Kokonaisuutena voidaan todeta, että Ilmajoen kunta tarjoaa erinomaiset peruspalvelut kuntalaisille. Lisäksi kuntaorganisaation palvelukykyä ja tehokkuutta on pyritty kehittämään. Palvelut tuotetaan keskimääräistä edullisemmin.

Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä parannettiin vuoden 2017 aikana erityisesti luomalla edellytyksiä yritysten sijoittumiselle kunnan alueelle.

Ilmajoen kunnan asukasluku oli 31.12.2017 yht. 12 205 asukasta, kun asukasluku oli 31.12.2016 yht. 12 165 asukasta, joten tältä osin asukasluvun kasvua koskeva tavoite toteutui.

Seutuyhteistyötä eri tahoille kehitettiin.

YLEISHALLINTO

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Hallinto- ja talousjohtaja.

Toiminnan kuvaus

Hallintotoimisto vastaa kunnanhallituksen ja –valtuuston asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta. Tämä sisältää esityslistojen ja pöytäkirjojen valmistelun ja laatimisen, kirjoittamisen sekä asiakirjahallinnon ja arkistoinnin. Lisäksi hallintotoimisto vastaa kunnan keskusarkistosta, arkistotoimesta, atk-järjestelmän ylläpidosta, kehittämisestä ja koulutuksesta, kopiointipalveluista, puhelinkeskuksesta, neuvonnasta, viestinnästä sekä muista yleisistä hallintotehtävistä. Hallintotoimisto vastaa kunnassa valtiollisiin- ja kunnallisvaaleihin liittyvästä ennakoöänestyksestä sekä näihin ja varsinaisiin vaaleihin liittyvistä käytännön järjestelyistä.

Taloustoimisto hoitaa kunnan maksuliikenteen, kassanhallinnan, sijoitustoiminnan, laina-asiat ja kirjanpidon sekä vastaa kunnan saatavien perinnästä, vakuutuksista ja taloussuunnittelusta.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Uuden käyttöomaisuuskirjanpidon käyttöönotto	Ei
Toiminnallinen tavoite 2 Kirjanpidon raportointiohjelman käyttöönotto	Ei
Toiminnallinen tavoite 3 Sopimustenhallinta TWEB	Osittain

Toteutuminen

Kirjanpidossa uusien järjestelmien käyttöönottosuunnitelmia pystyttiin viemään eteenpäin, mutta varsinaista käyttöönottoa ei pystytty toteuttamaan. Pääasiallisena syynä tähän oli se, että projekteihin ei pystytty resursoimaan riittävästi henkilöstöä.

TWEB:n sopimushallinnon käyttöönotto on toteutunut osittain. Teknisen osaston osalta käyttöönotto on aloitettu. Muiden osastojen osalta käyttöönottoa on viivästyttänyt henkilöstöressurssien vähyys.

Viestintää pyrittiin tehostamaan lisäämällä sosiaalisen median käyttöä. Viestintäohjeen laatiminen aloitettiin, mutta sitä ei saatu valmiiksi vuonna 2017.

Isännöinnin kirjanpitopalveluita ei siirretty kunnan taloustoimistoon. Kirjan pitäminen toteutettiin edelleen isännöintitoimistossa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Kirjanpidon viive	päivä	7-30	4-16
Tuunnusluku2 Maksuvalmius	päivä	4-7	2
Tunnusluku3 Viivästyskorkotaso	% maksatuksesta	enintään 0,01	0,0001

Henkilöstötoimisto

Toiminnan kuvaus

Henkilöstötoimisto vastaa kunnan henkilöstöhallinnosta, virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta, palkkavalmistelusta, hoitaa palkkojen ja palkkioiden maksatukseen sekä niihin liittyvät Kela- ja eläke- ym. hakemukset, tilitykset ja raportoinnit eri sidosryhmille, nuorten kesätyöllistämiseen ja kunnan veloitetyöllistämiseen liittyvät asiat sekä avustaa tarvittaessa esimiehiä henkilöstösuunnitteluun, henkilöstön rekrytointiin ja työsuojeluun liittyvissä asioissa. Henkilöstöjohtaja edustaa kuntaa työnantajana työsuojeluasioissa ja on kunnan työsuojelupäällikkö.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 <u>HR-ohjelman laajennuksen käyttöönotto.</u> Hankkeen tavoitteena on esimiestyön, raportoinnin ja palkkahallinnon tehostaminen. Esimiehille jää enemmän aikaa työn / tehtävien ja palveluiden johtamiseen ja kehittämiseen. Sähköiseen tiedon- siirtoon siirtyminen parantaa olennaisella tavalla raportointia, työajan käyttöä ja vähentää viivettä työsuhteen elinkaareissa. Pitemmällä aikavälillä tuo myös taloudellista säästöä.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 <u>Työajanseurantajärjestelmän laajennus.</u> Tavoitteena on valmistautua työaikalain uudistukseen ja työaikakirjanpidon saattamiseen sähköiseen muotoon kaikilla työntekijöillä.	Ei Toteutus siirtyy vuodelle 2018.
Toiminnallinen tavoite 3 <u>Työsuojelu : Riskien hallinnan / vaarojen arvioinnin siirtäminen sähköiseen muotoon.</u> Tavoitteena on selkeyttää vaarojen arviointia ja koota tiedot keskitetyksi, jolloin voidaan keskittyä paremmin merkittävien ja vakavien riskien poistamiseen / vähentämiseen. Pää tavoitteena on työsuojelun parantaminen ja tapaturmien vähentäminen.	Kyllä osittain, tekninen toimi

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Sähköiset palkkalaskelmat	% työntekijöistä / vi- ranhaltijoista	95 %	76 %
Tunnusluku 2 Palkkavalmistelu	Palkkavalmistelujen kpl määrä / ka / kk / palk- kakirjanpitäjä	200	203
Tunnusluku 3 Vakavat työtapaturmat	Vakavien työtapaturmi- en määrä	0 kpl	1 kpl
Tunnusluku 4 Kunnan avustamat ke- sätyöpaikat	Kunnan avustamien kesätyöpaikkojen määrä		39 kpl

Asuntotoimi ja Isännöinti

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Isännöitsijä

Toiminnan kuvaus

Asuntotoimi hoitaa kunnan omistamien huoneistojen vuokrauksen sekä arava- ja korkotukilainsäädännön toteuttamiseen liittyvät tehtävät.

Isännöinti vastaa Ilmajoen Vuokratalot Oy:n ja Palonkortteeri Oy:n kokonaisisännöinnistä (alkaen 1.1.2018 Palonkortteeri Oy sulautuu Ilmajoen Vuokratalot Oy:n) sekä Ilmajoen Palvelutalosaatiön isännöinnistä hallinnon ja talouden osalta. Isännöitsijä vastaa myös kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokraamisesta ja vuokrien laskutuksesta sekä ARA:lle vuosittain toimitettavan kunnan asuntomarkkinakatsauksen laatimisesta.

Toiminnalliset tavoitteet (asuntotoimi)

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Vapautuvien As Oy:n huoneistojen tai omakotitalojen myynti. Myydään vain vuokralaisen irtisaanoessa asunto.	Ei, irtisanomisia ei ole tullut vuoden aikana.

Toiminnalliset tavoitteet (isännöinti)

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Uusitaan isännöintisopimukset kunnan ja isännöinnissä olevien yritysten välillä.	Ei
Toiminnallinen tavoite 2 Isännöinnin kirjanpidollisen palvelun toimintojen eteenpäin vienti	Ei, kirjanpitäjän hakuprosessi kesken.

KUNTAKONSERNI / ILMAJOEN VUOKRATALOT OY

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Isännöitsijä

Toiminnan kuvaus

Ilmajoen Vuokratalot Oy:n toimialana yhtiöjärjestyksen mukaisesti on hankkia, omistaa ja antaa vuokralle asuntoja Ilmajoen kunnassa, noudattaen Ilmajoen kunnan vahvistamia asukasvalintaperusteita.

Tehtävään kuuluu ylläpitää kiinteistöjen kuntoa huoltojen ja tarvittavien remonttien sekä perusparannusten osalta. Asuntoja vuokrataan Ilmajoen kunnan valvoman ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus aran säätelemän rajoitusten, ohjeiden ja päätösten mukaisesti. Toimintaa tukevissa tehtävissä käytämme ostopalveluja mm. kiinteistöhuollon ja korjausten osalta.

Ilmajoen Vuokratalot Oy:n tehtävänä on tuottaa kunnan asukkaille asumistarpeet tyydyttävät palvelut voittoa tavoittelematta. Tavoitteena on huomioida omistaja, asukkaat, talous ja erilaisten asiakkaiden tarpeet. Hinta-laatusuhteen ylläpitäminen kilpailukykyisenä ja taloudellisen sekä kestävän yhdyskuntarakenteen luominen ovat tärkeitä asioita toiminnassa.

Palonkortteeri Oy sulautuu 1.1.2018 alkaen Ilmajoen Vuokratalot Oy:öön.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Uusitaan isännöintisopimukset kunnan ja Ilmajoen Vuokratalot Oy:n kesken	Ei
Toiminnallinen tavoite 2 Kesällä 2017 suoritetaan useiden kohteiden julkisivumaalauksia/-remontteja tarpeen mukaisesti toteuttaen seuraavien vuosien aikana kaikkien kohteiden julkisivuremontit loppuun.	Kyllä, 6 kiinteistön julkisivut on maalattu.
Toiminnallinen tavoite 3 Rakennetaan yhteinen strategia kunnan, kuntakonsernin ja Ilmajoen Vuokratalojen välille. Kunnan uusittu strategia sekä konserniohje auttaa Ilmajoen Vuokratalojen kehitystä ja antaa suunta- viivat toiminnalle.	Ei, konserniohjeet tekeillä.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Käyttöaste pysyisi nykyisellä tasolla	Käyttöaste	88 %	81 %
Tunnusluku 2 Vuokrankorotuksia ei suoriteta vuonna 2017	Vuokrankorotustieto	Pysyy ennallaan	Vuokrankorotuksia ei ole suoritettu, loppuvuodesta 2017 päätettiin Koskenkorvan neljän kiinteistön vuokranalennuksesta alkaen 1.2.2018.
Tunnusluku 3 Vapaana olevien asuntojen määrä ei lisääntyisi	Vapaana olevat asunnot v. 2016 ja 2017 samana vertailujankohtana	31 vapaata asuntoa 09/2016	59 vapaata asuntoa 10/2017

KUNTAKONSERNI / PALONKORTTEERI OY

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Isännöitsijä

Toiminnan kuvaus

Palonkortteeri Oy rakentaa ja omistaa opiskelijoille asumiskäyttöön tarkoitettuja kiinteistöjä, ylläpitää niiden kuntoa huoltojen ja tarvittavien remonttien sekä perusparannusten osalta. Asuntoja vuokrataan Ilmajoen kunnan valvoman ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen säätelemän rajoitusten, ohjeiden ja päätösten mukaisesti. Toimintaa tukevissa tehtävissä käytämme ostopalveluja mm. kiinteistöhuollon ja korjausten osalta.

Palonkortteeri Oy:n tehtävänä on tuottaa kunnan opiskelijoille asumistarpeet tyydyttävät palvelut voittoa tavoittelematta. Tavoitteena on huomioida omistaja, asukkaat, talous ja erilaisten asiakkaiden tarpeet. Hinta-laatusuhteen ylläpitäminen kilpailukykyisenä sekä opiskelijan budjetille sopivana ja taloudellisen sekä kestävä yhdyskuntarakenteen luominen ovat tärkeitä asioita toiminnassa.

Palonkortteeri Oy sulautuu 1.1.2018 alkaen Ilmajoen Vuokratalot Oy:öön.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Uusitaan isännöintisopimukset kunnan ja Palonkortteeri Oy:n välillä.	Ei, yhtiö sulautuu 1.1.2018 Ilmajoen Vuokratalot Oy:n, joten sopimuksen uusimista ei ole tarvetta suorittaa
Toiminnallinen tavoite 2 Rakennetaan yhteinen strategia kunnan, kuntakonsernin ja Ilmajoen Vuokratalojen välille. Kunnan uusittu strategia sekä konserniohje auttaa Ilmajoen Vuokratalojen kehitystä ja antaa suunta- viivat toiminnalle.	Ei, konserniohjeet tekeillä.
Toiminnallinen tavoite 3 Pajatie 5:n suunnitelmat tulevaisuudessa opiskelijamäärän vähentyessä.	Kyllä, kiinteistö on myyty syksyllä 2017.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Käyttöaste pysyisi nykyisellä tasolla	Käyttöaste	67 %	46 %, Kauppaticien osalta käyttöaste tavoitearvon mukainen, mutta Pajaticien huono käyttöaste huonontaa kokonaistulosta.
Tunnusluku 2 Vuokrankorotuksia ei suoriteta vuonna 2017	Vuokrankorotustieto	Pysyy ennallaan	Kyllä

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Ruokapalvelupäällikkö.

Toiminnan kuvaus

Ruoka- ja puhtauspalvelut tarjoavat keskitetysti eri hallintokunnille ja JIK ky:lle heidän asiakkaittensa tarpeiden mukaisia ravitsevia, maukkaita ja taloudellisia ateriapalveluja sekä kiinteistölle asiantuntevaa ja hinta/laatusuhteeltaan kilpailukykyisiä puhtauspalveluja.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Puhtauspalvelun tavoitteena on Insta- 800 –järjestelmän käyttöönotto. INSTA 800 – laadunarviointijärjestelmä perustuu työn lopputulokseen ja sen mittaamiseen. Puhtaustasovaatimukset määritellään asteikolla 1-5, 1 ollessa alin puhtaustaso ja 5 ylin. Laadun mittausmenetelmä perustuu visuaalisiin ja objektiivisiin mittauksiin. Arviointi suoritetaan heti siivouksen jälkeen ja se kattaa siivoussopimukseen kuuluvat katto-, seinä-, kaluste-, ja lattiapinnat. Tulosten arvioinnissa verrataan epäkohtien määrä puhtaustasossa määritettyihin raja-arvoihin. Arviointi tehdään kaksi kertaa vuodessa. Hyödyt; asiakastyytyväisyys, taloudellisuus, laadun tasaisuus, henkilöstön hyvinvointi ja osaaminen lisääntyy sekä ylisiivous/alisiivous huomataan. Asiakastyytyvyyden tavoitteena 4 (asteikolla 1-5) Aloitetaan kolmella kiinteistöllä/kohteella.	Ei
Ruoka- ja puhtauspalvelujen yhteisenä tavoitteena on kestävän kehityksen huomioiva toimintakulttuuri. Osana hanketta kartoitetaan ruokapalvelujen toimipisteiden käytännöt hävikkiruoan ja energiansäästön osalta ja tehdään korjaavat toimenpiteet, laaditaan toimintaohjeet sekä seurantalomakkeet ympäristölähtöiseen työskentelyyn. Osana hanketta kartoitetaan puhtauspalvelun toimipisteiden/kiinteistöjen käytännöt ja laaditaan toimintaohjeet sekä seurantalomakkeet ympäristölähtöiseen työskentelyyn.	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Ruokapalvelutoiminnan riittävyys	ateriasuoritteiden määrä	770 000	835 896
Tunnusluku 2 Ruoka- ja puhtauspal- velujen asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin	asiakaskyselyt	tyytyväisyysaste 75 %	Kouluruokailu 92 % Vanhusruokailu 86 % Henkilökunta 82 %
Tunnusluku 3 Kiinteistöjen siivouksen neliöhinta	Euro/neliö/kk	koulut 2,10 €, päiväkodit alle 4,00 €, muut kiinteistöt 2,00 € JIK ky:n kohteet 2,30 €	koulut 1,90 € päiväkodit 3,70 € muut kiinteistöt 1,90 € JIK:n kohteet 2,30 €

Toteutuminen:

Ruokapalvelut:

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Kestävää kehityksen toimintakulttuuria tuotiin esille ja syksyllä toteutettiin ala-asteella ruokailevien oppilaiden kanssa hävikikampanjaa, josta saimme hyvää tietoa 2018 vuoden toimintamalliin. Korjaavia toimenpiteitä jatketaan. Toimintaohjeet laaditaan.

Asiakaskyselyn tavoitteet saavutettiin. Kyselyt tehtiin Jik Ky:n laitos asiakkaille, henkilöstöruokailuissa syöville henkilökunnalle ja ala-asteella kolmasluokkalaisille. tyytyväisyys tavoite ylitettiin hienosti.

Asiakasmäärät ovat edelleen kasvaneet edellisvuoteen nähden. Kasvua ovat tuoneet isot esiopetusryhmät ja päiväkotihoidon piirissä olevat lapsimäärät. Ateriasuoritteita valmistimme yhteensä 835896 kappaletta. Suoritteen keskihinnaksi tuli 3,15 €

Puhtauspalvelut:

Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin osittain. Kestävän kehityksen toimintakulttuuria vietiin kunnantalon ja Ilkanradin kiinteistöihin, joihin hankittiin jätelajitteluvaunut. Siivouksessa kestävä kehitys huomioitiin koulutuksissa ja uusien menetelmien käyttöönotossa, jotka kuormittaisivat ympäristöä vähemmän.

Kiinteistöjen siivouksen neliöhinnat toteutuivat suunnitellusti, ei ole jouduttu laskemaan puhtaustason laatua tai kustannusten kasvua.

Puhtauspalvelun tavoitteena oli Insta- 800 – järjestelmän käyttöönotto, mutta tavoite ei toteutunut kokonaisuudessaan. Laadullisesti toimintaa on kehitetty resurssien avulla kiinteistöjen tarpeiden mukaisesti. Uimahallin laatua vahvistettiin siivoushenkilöstön koulutuksella Uima-allasosastojen ja märkätilojen hygieniakoulutuksella ja osaamistestillä. Laadunhallintajärjestelmän käyttöönottokehitystyö jatkuu palvelusopimuksen laatimisella ja laatutasojen määrittelyllä eri kiinteistöihin.

ELINKEINOT- JA MAASEUTU

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Yritysasiamies.

Toiminnan kuvaus

Elinkeinotoimi vastaa elinkeinojen edistämisestä yhteistyössä muiden paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Elinkeinotoimi palvelee sekä uusia että vanhoja yritysasiakkaita asioissa, jotka koskevat esimerkiksi yritysneuvontaa, yhteistoimintaa (niin yrittäjien kesken kuin kunnan suuntaan), tontti- ja toimitilakysymyksiä, uusien yritysten perustamista, rahoituskysymyksiä sekä matkailua. Elinkeinotoimi on yrittäjän paikallinen kumppani kaikissa yrittäjyyteen liittyvissä asioissa.

Toiminnan pääpaino on yritystoiminnan kehittämiseen ja lisäämiseen tähtäävässä toiminnassa, kunnassa toimivien yritysten toiminnan turvaamisessa, yritysten ja kunnan välisen yhteistyön kehittämisessä sekä kuntaimagon ja kuntamarkkinoinnin kohentamisessa koko kuntaorganisaation aktivoimisen sekä markkinointitoimien kautta.

Hankerahoitusyhteistyön lisäksi pyritään muuhun käytännön tekemiseen liittyvään yhteistyöhön seudun kuntien kesken vaikka yhteistyö onkin tällä hetkellä vähäistä. Myös ELY-keskus, Kehittämisyhdistys Liiveri, Uusyrityskeskus Neuvoa-antava, paikallinen ja maakunnallinen yrittäjähdistys sekä muut vastaavat organisaatiot ovat elinkeinotoimen tärkeitä yhteistyötahoja.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1: Sijoittumisasiat Aktiivinen tila- ja tonttitarpeisiin vastaaminen eri toimialat huomioiden on elinkeinotoimen keskeinen tavoite. Samalla jatketaan erityisesti vanhempien ja heikkotuottoisempien tilojen myyntimahdollisuuksiin reagoimista erillisiin päätöksiin perustuen. Yritystontti-markkinointiin liittyen päivitetään sähköinen ja kirjallinen esitteistö ja tuotetaan valikoiduista yritysalueista Youtube –pohjaiset lyhyet esittelyklipit. Siltalan kaupallisen alueen markkinointimateriaaleja kehitetään ja tehdään sijoittumisedellytysten kartoitus potentiaaliin kaupallisiin yrityksiin.	Kyllä

Toiminnallinen tavoite 2: Yritysyhteistyö Hiljattain perustettujen yritysten palvelutarvekar- toitusta jatketaan ja suoritetaan lisäksi yritysikä- ntikampanja sellaisiin merkittävimpiin yrityksiin, joita ei ole viime aikoina tavattu. Lisäksi markki- noidaan yritysikäntien tilausmahdollisuutta kaikille paikkakunnan yrityksille. Toiminnan luottamuksel- lisuus on saanut asiallisia arvioita yrittäjien kes- kuudessa mutta tärkeitä luottamuksellisuuskysy- myksiä terävöitetään edelleen vuoden aikana. Yritystulkki yritys-neuvontasivustojen kautta herä- tellään yritysten kiinnostusta toistuvien teematie- toiskuin.	Kyllä (80%, yritysikäntikampan- ja alkoi loppuvuodesta, Yritys- tulkkiedotus vähäistä)
Toiminnallinen tavoite 3: Markkinointi Markkinoinnin saralla käydään läpi esimerkiksi Ilmajoen ensivaikutelmaan vaikuttavat keskeiset mediakanavat, kuten Wikipedia (fi/eng ym.) ja Google Maps ja Earth (kuvat kunnasta ja kohde- päivitysaktiivointi/apu yritysten suuntaan). Mikäli sopivaa opiskelijaresurssia löytyy esim. Seamkista, myös Google Earth 3D päivitykset keskeisistä il- majokelaiskohteista voisivat jatkossa lisätä kunnan kiinnostavuutta verkossa.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 4: Toimialakehitys Yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ediste- tään Rengonharjun kehittymistä koko maakuntaa palvelevaksi logistiseksi keskuukseksi Itäisen ohi- kulkutien valmistuessa ja avatessa uusia mahdolti- suuksia. Esimerkiksi SeAMK Maa- ja metsätalou- den yksikön kanssa pyritään yhteistyössä kehittä- mään elintarvike-, bio- ja ympäristötalouden liike- toimintaa ja mahdollista kehitysyhtiötä sekä edis- tetään mm. Laskunmäen kiertotalouteen ja mate- riaalinkäsittelyyn perustuvaa liiketoimintaa	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Positiivinen työ- paikka-kehitys suh- dannekierron aika- na	Päämäärätavoite		Uusin saatavissa oleva tilasto 2015: - 79

Tunnusluku 2 Tyytyväiset elinkei- notoimen asiakkaat	1-2 krt valtuusto- kaudessa suoritetta- va asiakas- tyytyväisyysmittaus	Keskiarvo n. hyvä	Kyllä
Tunnusluku 3 Aktiivinen toiminta	Tekstiosassa eritelty- jen tavoitteiden to- teutusaste	Vähintään n. 80% toteutusaste	Kyllä
Tunnusluku 4 Yrityksille vuokrat- tavien toimitilojen käyttöaste	Käyttöaste %	Talousarviovuoden aikana 90-95% vuokrattavissa ole- vista tiloista	Kyllä (tilikauden päätyessä)

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan toimialaan kuuluvat seuraavat tehtäväalueet: tekninen hallinto, kaavoitus- ja mittaustoimi, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kiinteistötoimi, tekniset palvelut ja liikelaitokset.

TEKNINEN HALLINTO

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Tekninen johtaja, sijaisena kunnallistekniikan insinööri

Toiminnan kuvaus

Tekninen hallinto koordinoi ja johtaa teknisen toimen tehtäväalueiden toimintaa, vastaa toimialan hankintatoimesta ja rakennuttamistoiminnoista sekä valmistelee teknisen lautakunnan päätettäväksi tulevat talousarvio- ja muut hallinto- ja johtosäännöissä määritellyt asiat.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Uusi organisaatorakenne ja sen mukaisten tehtäväkuvausten käyttöönotto 1.1.2017 alkaen	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Hallinnon henkilöstömenojen kohdentaminen uuden organisaatorakenteen mukaisille tehtäväalueille: tekninen hallinto, vesihuolto, tiet- ja yleiset alueet	Kyllä

KAAVOITUS- JA MITTAUSTOIMI

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Kaavoitusjohtaja.

Toiminnan kuvaus

Kunnan alueella tapahtuva kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu, maanhankinta, rakennuspaikkojen markkinointi ja myynti, kiinteistönmuodostustehtävät, mittaustointi, kiinteistöveron ja kiinteistökauppojen seuranta sekä viljelysmaiden vuokraus.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Laaditaan yleiskaavat ja asemakaavat kaavoitusohjelman 2017-2018 mukaisesti	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Kehitetään MRL:n muutoksista johtuvia paikallisia toimintatapoja yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 3 Varaudutaan vuosien 2017 ja 2018 aikana tapahtuviin henkilöstön muutoksiin	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Asunto- ja yritystonttien tarjonnan alueellinen kattavuus	Asuntotontteja tarjotaan taajamista ja 1-2 kyläalueelta. Yritystontteja tarjotaan keskustasta, Laskunmäestä ja Rengonharjulta	Uusia asuntotontteja kaavoitetaan Ilmajoen keskustaan 10-12 kpl	Yleiskaavoja vireillä 3 Asemakaavoja hyväksytty 2 kpl Muita vireillä 8 kpl Rakentaminen tapahtuu pääosin asemakaavan tai yleiskaavan pohjalta

Tunnusluku 2 Rakentamisen mahdollistaminen asemakaava- alueille	Tonttien ja yleisten alueiden lohkomiset ja rakennusten maas- toonmerkitsemiset	Tehdään täyden- nysmittauksia	Tontteja lohottu 2 ja sijoituskatselmuksia tehty 64. Asemakaa- voja merkitty 4 ha.
Tunnusluku 3 Kartastot ajan- tasalla	Kirkonkylän, Kosken- korvan, Rengonharjun ja Ahonkylän pohja- karttojen täydentämi- nen	Täydennysmitataan pohjakarttoja ja päivitetään opaskar- tasta uusi painos	Pohjakartta on ajan- tasalla, opaskartta uusittu, viemärlai- toksen johtotietojär- jestelmän ajantasais- tus meneillään

LIIKENNEVÄYLÄT JA MUUT YLEISET ALUEET

Kadut, valaistus ja viitoitus, yksityistiet, puistot, urheilualueet, jätehuolto ja metsätilat

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Kunnallistekniikan insinööri, sijaisena kunnossapitomestari tai työmaamestari

Toiminnan kuvaus

Liikenneväylien kunnossapidolla ylläpidetään kunnan kaavateiden ja kunnan hoidossa olevien yksityisteiden liikennöintikelpoisuutta. Asemakaava-alueiden hulevesiverkoston ylläpito sisältyy liikenneväylien tulosalueeseen.

Katu- ja tievalaistus sisältää kaavateille ja valtion ylläpitämillä yleisillä maanteille kunnan rakentamien ja ylläpitovastuulle kuuluvien katu- ja tievalaistusten ylläpidon.

Urheilupaikkojen kunnossapito sisältää liikuntapaikkojen ja kilpaurheilun suorituspaikkojen pienet korjaus- ja kunnossapitotehtävät, ylläpito sisältyy vapaa-aikatoimen vastualueelle.

Puistojen ja leikkipaikkojen kunnossapidolla ylläpidetään rakennetut puisto- ja virkistysalueet sekä lasten leikkipaikat pääosin kesäkaudelle määräaikaisesti palkattavan henkilöstön toimesta.

Jätehuolto

Ilmajoen kunta on osakkaana Lakeuden Etappi Oy:ssä, joka on vastannut osakaskuntien jätehuollosta sopimusten mukaisesti 1.3.1999 lähtien.

Metsät

Metsien kunnossapito käsittää kunnan omistaminen metsien ajantasaisen metsänhoitosuunnitelman mukaiset, pääosin ostopalveluina suoritettavat hoitotyöt ja vuotuiset hakkuut.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Aloitetaan hulevesikartoituksen laatiminen.	Hulevesikartoituksen laatiminen aloitetaan v. 2018

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoite- arvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Kunnossapidettävä katuverkosto	Katuverkoston pituus	90 km	n. 100 km
Tunnusluku 2 Kunnossapidettävä yksityistieverkosto	Yksityistieverkoston pituus	166 km	156 km
Tunnusluku 3 Kunnossapidettävät puistot	Puistojen pinta-ala	313 000 m ²	313 000 m ²
Tunnusluku 4 Kunnossapidettävät urheilualueet	Urheilualueiden määrä	12 kpl	12 kpl
Tunnusluku 5 Kunnossapidettävä katu/tievalaistus	Valaistun ka- tu/tieverkon määrä	64 km	72 km
Tunnusluku 6 Hoidettavat talous- metsät	Talousmetsien määrä	900 ha	900 ha

Toteutuminen

Salonmäki-Toralantiet -yksityistie siirtyi tiekunnan hoitoon vuoden 2017 aikana.

KIINTEISTÖTOIMI

Kunnan omassa käytössä olevat ja vuokralle annetut kiinteistöt.

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Kiinteistörakennusmestari, sijaisena kiinteistömestari tai tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus

Kiinteistötoimi ylläpitää kunnan oman palvelutuotannon tarvitsemia kiinteistöjä ja rakennuksia, joiden käytettävyyttä ylläpidetään huolto-, kunnossapito- ja peruskorjaustoimenpitein.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Entisen hammashoitolan, Kahmankujan kierrätyskeskuksen ja Munakan ent. neuvolan myynti tai purku	Ei Toteutus on siirtynyt vuodelle 2018 *)
Toiminnallinen tavoite 2 Kiinteistöstrategian laadinnan käynnistäminen talousarviovuoden aikana	Ei Käynnistäminen sisältyy v. 2018 talousarvioon

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Kiinteistöjen lukumäärä ja pinta-ala:	Kiinteistöjä 58 kpl Kerrosala 72 028 m ²		Kiinteistöjä 58 kpl Kerrosala 73 174 m ²
Tunnusluku 2 Kiinteistöjen lukumäärän ja kerrosalan muutos	-3 kpl - 940 m ² + 1146 m ²		+1146 m ²

Toteutuminen

*) Entisessä hammashoitolassa on lämpökeskus, joka palvelee viereistä toiminnassa olevaa perhepäiväkotia. Myynti on mahdollinen v. 2018. Ent. kierrätyskeskuksen toiminta päättyi kesällä 2017, myyntiä ei toteutettu vielä 2017. Munakan ent. neuvolarakennuksesta ei ylläpitokustannuksia aiheutunut enää v. 2017 alkaen ja mahdollinen myynti on siirretty vuodelle 2018.

TEKNISET PALVELUT

Tekninen varikko, konekeskus.

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Kunnallistekniikan insinööri, sijaisena työmaamestari

Toiminnan kuvaus

Tekninen varikko palvelee kunnan omien työmaiden materiaalihankintoja ja varastointia, ylläpitää toimistotiloja työntekijöille sekä siivoustoimelle lakisääteisiä sosiaalitiloja. Tekninen varikko toimii myös kunnan sisäisten käytettyjen tavaroiden keräys- ja myyntipaikkana.

Konekeskus tuottaa kunnan omille työmaille konetyöpalveluja.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Konekeskuksen kaluston laaja käytettävyys	Kyllä *)

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Konekeskuksen kalusto	Kaluston määrä	Traktori Kuorma-auto Pakettiauto Höyrykehitin	Kyllä

Toteutuminen

*) Kuorma-autoksi rekisteröity ja kuljettajalta C-korttia edellyttävä lavapakettiauto korvattiin pakettiautoksi rekisteröidyllä lavapakettiautolla, jolloin sen käytettävyys on laajentunut ja kuljettajalle riittää B-kortti.

PALO- JA PELASTUSTOIMI

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Tekninen johtaja, sijaisena kunnallistekniikan insinööri

Toiminnan kuvaus

Palo- ja pelastustoimi on hoidettu vuodesta 2004 alkaen alueellisesti Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitoksen toimesta.

Toiminnalliset tavoitteet

Etelä-Pohjanmaan pelastuslaitos päättää toiminnallisista tavoitteistaan itsenäisesti mm. pelastustoimen palvelutasopäätöksessään, johon kunnat voivat lausua oman näkemyksensä.

Toteutuminen

Toteutunut toiminnallisten tavoitteiden mukaisesti.

TASEYKSIKKÖ:

VESIHUOLTO

Vesi- ja viemärlaitos.

Toiminnan kuvaus

Vesilaitos toimittaa talousvettä lähes koko kunnan alueelle ja Altia Oyj:lle, Lakeuden Etappi Oy:lle sekä 16 yksityiselle vesiyhtymälle.

Jätevedenpuhdistamolla jätevettä puhdistetaan noin 1.200.000 m³ vuodessa.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Varmistetaan Neiron ja Niemelän paineenkorotusasemilla häiriötön toiminta taajuusmuuttajien uusimisella.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Aloitetaan kunnossapitosuunnitelman laatiminen jätevesipumppaamoille.	Kunnossapitosuunnitelman laatiminen on aloitettu.
Toiminnallinen tavoite 3 Dokumentoidaan talousvesiverkoston venttiilit.	Talousvesiverkoston venttiilien dokumentointi on aloitettu.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Talousveden jakelu	Laskutettu vesimäärä	800 000 m ³	750 000 m ³
Tunnusluku 2 Jäteveden puhdistaminen	Laskutettu jätevesimäärä	700 000 m ³	812 000 m ³

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

RAKENNUSVALVONTA

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tulosalueen rakennusvalvonnan tulosityksikön vastuuhenkilönä toimii rakennustarkastaja.

Toiminnan kuvaus

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia osaltaan turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja kauniin rakennuskannan muodostumisesta. Huomioon on otettava rakentajan, naapurin, ympäristön ja yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet. Tähän pyritään ohjauksella, neuvonnalla, lupapäätöksillä ja valvonnalla siten kuin rakennuslainsäädännössä edellytetään. Lisäksi tehtäviin kuuluu maa-aineslain mukaisia valvontatehtäviä.

- Keskeneräisten rakennushankkeiden määrä oli vuodenvaihteessa 769 kpl (v. 2016: 667 kpl).
- Sopivia ammattihenkilöitä on kannustettu toimimaan alan tehtävissä.
- Vuoden aikana myönnettiin 185 rakennus- ja toimenpidelupaa. Uutta kerrosalaa näissä oli 31304 m². Lupa myönnettiin 60 uudelle asuinhuoneistolle, joista asuinpientaloja 34 kpl.
- Uudisrakennus- ja laajennushankkeita valmistui vuoden aikana 130 kpl, kerrosalaa 17645 m². Uusia asuinhuoneistoja valmistui 59 kpl, joista asuinpientaloja 33 kpl. Lisäksi valmistui laajennuksen/muutoksen kautta 7 uutta asuntoa.
- Aloituskokouksia rakennuskohteissa pidettiin 45 kpl ja rakennuslupiin liittyviä katselmuksia suoritettiin 394 kpl.
- Valvonnan piiriin kuuluvia maa-aineslain mukaisia lupia oli vuoden lopussa 17 kpl.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1	
Kattotavoite: Tehokas rakennusvalvonta. Lupahakemusten mahdollisimman nopea käsittely lainvoimaisuudesta tinkimättä.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2	
Lupapiste-palvelun käyttöönotto	Kyllä

Toiminnallinen tavoite 3 MRL:n muutoksista johtuen kehitetään paikallisia toimintatapoja yhteistyössä kaavoituksen kanssa.	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1	Lupien käsittelyajat	Rakennuslupien käsittelyaika 1 kk, muiden lupien 3 vkoa. Päätösten lainvoimaisuus.	Tavoite on toteutunut.
Tunnusluku 2	Lupapisteen kautta tulevien hakemusten osuus kaikista hakemuksista	30%	Tavoite on lähes toteutunut. Lupapisteen kautta tulleiden hakemusten osuus kaikista hakemuksista oli 27 %.
Tunnusluku 3	Kunnan rakennusjärjestyksen uusiminen	Uusi rakennusjärjestys laaditaan osana yhteisprojektia, jolla kehitetään maaseudun kaavoituskäytäntöjä.	Yhteisprojektille ei saatu rahoitusta, joten uutta rakennusjärjestystä ei lähdetty vielä vuonna 2017 toteuttamaan. Vuoden 2017 aikana kuitenkin kehitettiin paikallisia toimintatapoja yhteistyössä kunnan oman ja lähikuntien kaavoituksen kanssa.

YMPÄRISTÖNSUOJELU

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tulosalueen ympäristönsuojelun tulosityksikön vastuuhenkilönä toimii ympäristöinsinööri.

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimen toiminta koostuu ympäristönsuojelu-, maa-aines-, jäte-, vesi-, luonnonsuojelu- ja maastoliikennelain mukaisten lupien, ilmoitusten ja hallintoasioiden käsittelystä, niihin liittyvien lausuntojen antamisesta sekä neuvonnasta ja valvonnasta. Lisäksi ympäristötoimelle kuuluu maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten maisematyölupien käsittely.

Ympäristötoimen pääpaino vuonna 2017 oli ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyssä ja valvonnassa, sekä muussa valvonnassa. Ympäristötoimeen tuli käsiteltäväksi edellisten vuosien tapaan suhteellisen paljon vesihuoltolain 11§ mukaisia vapautushakemuksia. Kunnan alueella ilmi tulleet pilaantuneiden maa-alueiden kunnostamiseen liittyvät tapaukset lisäsivät tulosityksikön työkuormaa alkuvuodesta ja alkusyksystä lähtien.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Kattotavoite: Tehokas ympäristönsuojelu. Lupahakemusten mahdollisimman nopea käsittely lainvoimaisuudesta tinkimättä, tavoiteaikataulu n. 2 – 4 kk. Lupavalvonnan tehostaminen, tavoite n. 7 % luvista valvottu.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Ympäristönsuojelun lupataksan tarkistaminen ja päivittäminen elokuun loppuun 2017 mennessä. Taksa vastaa mahdollisimman hyvin valmisteluun käytettävää työmäärää. Taksoissa huomioidaan niiden vaikutukset Ilmajoen kunnan ja elinkeinotoiminnan kilpailukykyyn.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 3 Seudullisen ilmanlaadun tarkkailuohjelman viiden vuoden välein toteutettavaan bioindikaattoriselvitykseen osallistuminen. Seudullisen ilmastoyhteistyön jatkaminen.	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1	Lupien määrät ja käsittelyajat, valvottujen kohteiden määrä	Ympäristö- ja maa-aineslupien käsittelyaika 2-4 kk, muiden lupien 1-2 kk. Päätösten lainvoimaisuus. n. 7 % ympäristöluvista valvotaan kalenterivuoden aikana.	Tavoite on toteutunut. Valvonta painottuu edelleen ympäristölupien muutosten tai ympäristötoimeen tehtyjen ilmoitusten johdosta tehtävään valvontaan.
Tunnusluku 2	Muutokset ympäristönsuojelun taksassa	Valvontasuunnitelman ja taksan päivitys valmistuu elokuun loppuun 2017 mennessä.	Tavoitteet toteutuivat
Tunnusluku 3	Valmistunut bioindikaattoriselvitys, energiansäästöön ja ilmastomuutokseen liittyvien tapahtumien tai toimenpiteiden määrä	Bioindikaattoriselvitykseen osallistumalla huolehditaan kunnan ja elinkeinoelämän velvoitteista ilmanlaadun seurantaan. Viiden vuoden välein tehtävällä selvityksellä kerätään pitkän aikavälin tietoa elinympäristössä tapahtuvista muutoksista. Seudullinen energia- ja ilmastohanke jatkaa toimintaansa ilman lisärahoituksen tarvetta syksyyn 2017, jonka aikana selvitetään mm. kunnan energiansäästötavoitteiden onnistumista energiaohjelmakauden 2008 – 2016 aikana.	Bioindikaattoriselvitys valmistui joulukuussa 2017. Seudullinen ilmastohanke päättyi Ilmajoella syyskuussa 2017. Hankkeessa kerättiin ja raportoitin Ilmajoen energiankulutusta ja kasvihuonekaasupäästöjen kehittymistä vuoden 2016 loppuun saakka. Vuoden 2017 aikana hanke laati ruoka- ja puhtauspalveluiden kanssa kestäväen kehityksen selvityksen. Syksyllä 2017 kunnantalon tehtiin kiinteistön käyttäjien jätehuolto- ja energiansäästös selvitys.

LAKEUDEN JÄTELAUTAKUNTA

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Jätelautakunnan vastuhenkilö on lautakunnan esittelijä, jäteasiamies.

Toiminnan kuvaus

Lakeuden jätelautakunta toimii jätelain (646/2011) 23 §:n mukaisena jätehuoltoviranomaisena kahdeksan kunnan alueella. Jäsenkuntia 2017 ovat Alavuden, Kurikan (pois lukien Jurvan alue), Lapuan, Seinäjoen ja Ähtärin kaupungit sekä Ilmajoen, Kihniön ja Kuortaneen kunnat. Toimialue on sama jäteyhtiö Lakeuden Etappi Oy:n kanssa. Lakeuden jätelautakunta on toiminut vuoden 2007 alusta lähtien.

Jätelautakunnan lakisäätöisiin tehtäviin kuuluvat jätehuollon järjestämiseen, suunnitteluun ja seurantaan liittyvät viranomaistehtävät, mm.:

- päätökset jätehuoltomääräyksistä sekä niistä poikkeamisesta,
- jätemaksutaksan hyväksyminen,
- päätökset jätteenkuljetuksista,
- päätökset jätemaksun määrittämisestä ja muistutuksista jätemaksua vastaan,
- päätökset kunnallisten jätemaksujen maksuunpanosta, palauttamisesta sekä perinnästä. Jättemaksu maksetaan Lakeuden Etappi Oy:lle.

Jäsenkunnat ovat solmineet sopimuksen yhteisestä jätelautakunnasta, jonka keskeisenä periaatteena on yhdenmukainen jätehuolto, yhdenmukaiset määräykset sekä maksut koko yhtiön toimialueella. Jätelautakunta turvaa päätöksenteon yhdenmukaisuuden ja tasapuolisuuden. Kuntien nimeämien luottamushenkilöiden ja tarvittaessa lausuntopyyntöjen avulla varmistetaan paikallisten olosuhteiden huomioon ottamisesta. Jätelautakunnan keskeinen tavoite on päätöksenteon tehostaminen vastaamaan nopeasti kehittyvän jätehuollon toimintaympäristöä. Vakinaista henkilöstöä on jätelautakunnan toimistolla 2 kpl, jäteasiamies ja toimistos sihteeri.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1	
Jätemaksutaksan luettavuuden selkeyttäminen	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Hakemusten ja muistutusten käsittelyn tehokkuus	Maksimikäsittelyaika	Neljä (4) viikkoa	Kyllä
Tunnusluku 2 Tarkastuskäyntien lisääminen toimialueella	Tarkastusten kokonaismäärä	250 kpl	Kyllä

Muut tavoitteet:

- Jätelautakunnan työlistan mukaisten projektien läpivienti. Työlistan tilanne tarkastetaan lautakunnan kokouksissa "tiedoksi merkittävät asiat" -pykälässä. Näin lautakunnan jäsenet ovat paremmin tietoisia jokapäiväisestä toiminnasta sekä odotettavissa olevista muutostarpeista. Työlistaa tarkastetaan jäsenkuntien ympäristönsuojeluviranomaisten ja Lakeuden jätelautakunnan yhteistapaamisissa. Ympäristönsuojeluviranomaiset jäsenkunnista valvovat jätelain mukaisesti jätelautakunnan toimintaa. Työlistalta löytyy projektin päämäärä, toimenpiteet, vastuuhenkilö, aikataulutus ja sen hetkinen tila (valmis, keskeneräinen, ei aloitettu).
- Hakemusasioiden saattaminen sähköiseen muotoon eli sähköisten lomakkeiden käyttöönotto.

Toteutuminen

Vuonna 2017 jätelautakunnalla oli kokouksia 3 kpl. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin vuonna 2017 kaiken kaikkiaan 1456 kpl. Viranhaltijapäätöksistä jätemaksumuistutuksia oli 23 kpl. Valtaosa poikkeamapäätöksistä koskee jäteastioita tai asumislietteitä. Asumislietteitä koskevia päätöksiä oli 318 kpl. Hyväksytyjä ilmoituksia oli yhteensä 36 kpl. Postipäiväkirjaan merkattuja virallisia kirjeitä lähti jätelautakunnalta vuonna 2017 3567 kpl. Hallinto-oikeudelle viranhaltijan päätöksistä valitettiin vuonna 2017 2 kertaa. Toisen käsittely on vielä kesken hallinto-oikeudessa ja toisessa muutoksenhakija peruutti valituksensa.

Projektistauksen 23 projektista 14 valmistui. Projekteista yksi siirrettiin lainsäädäntövalmistelujen vuoksi ja 4 jatkuu vielä vuonna 2018. Toteutumaton projekti on edelleen kuntavierailujen vieminen loppuun (jätelautakunnan jäsen + kunnan ympäristönsuojeluviranomainen). Kuntavierailuja jatketaan vuonna 2018, nyt kun uusi jätelautakunta on valittu. Toteutumatta on myös palaveri terveydensuojeluviranomaisten kanssa yhteistyön lisäämiseksi.

Kesken on asumislietteiden omatoimisesta käsittelystä aiemmin ilmoituksen tehneiden kiinteistöjen tilanteen tarkastaminen, tarkastus on tehty vuonna 2014 Ilmajoen ja Jalasjärven osalta ja vuonna 2017 Ähtärin ja Kuortaneen osalta. Projekti jätteenkuljetuksen rekisterin läpikäynnistä kuntakohtaisesti jatkuu vuonna 2018, läpikäymättä on

edelleen Kihniö ja Kurikka. Varsinkin Kurikan kohdalla rekisterin läpikäyntiä on siirretty odottamaan lopullista ratkaisua jäteyhtiöstä Jurvan alueella.

Sähköisten lomakkeiden käyttöönotto siirtyy vuodelle 2018. Suunnittelutyö lomakkeiden osalta aloitettiin jo vuoden 2017 puolella.

PERUSTURVALAUTAKUNTA

SOSIAALIPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Sosiaalipalvelut sisältävät sosiaalitoimen hallinnon, yleisen sosiaalityön, sosiaaliohjauksen, lastensuojelun, omaishoidontuen, vammaispalvelulain mukaiset toimet, kehitysvammahuollon ja päihdepalvelut kuntoutuksen osalta. Yleisen sosiaalityön sisällä on aikuissosiaalityö, osittain toimeentuloturva, työvoiman palvelukeskus, sosiaalipäivystys ja sosiaaliasiameistointi. Lastensuojelu jakautuu avohuollon tukitoimiin ja sijaishuoltoon.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Kuljetuspalveluiden kokonaisarviointi ja hankinta (kilpailutus), oma palveluauto, asiointireitit ja vammaispalvelukuljetukset	Kyllä ja Ei
Kehitysvammaisten laitosasumisen purkautuminen (asumisesta laaditun suunnitelman mukaan)	Kyllä
Monialaisen palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen, asiakkaan osallisuuden vahvistaminen sosiaalihuollon ja erityislakien toteuttamisessa (mm. perustoimeentulotuen siirto Kelalle 1.1.2017)	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoite-arvo	Toteutunut
Henkilöstön lakisääteinen täydennyskoulutus	Toteutetaan henkilöstön koulutusveloitetta 3-4 pv	3	

Tukiperheiden ja perhehoidon saatavuuden varmistaminen (lastensuojelu, kehitysvamma- ja vammaispalvelut)	Tukiperheiden rekrytointi, yhteydenpito ja toimeksiantosopimukset	8	9
Hyvinvointiin liittyvien haasteiden ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja oikea-aikainen apu	Työkäytäntöjen uudistaminen ja ennalta ehkäisevän työn kehittäminen	Koulutus	Palvelutarpeen arviointien kehittäminen ja säännölliset tiimit
Työllisyyden hoidon palvelujen kohdentaminen erityisesti nuorille ja pitkään työttöminä oleville	Työkäytäntöjen uudistaminen ja tarkoituksenmukaisten palvelujen löytäminen	Kuntouttavan työtoiminnan toteutuneiden päivien määrä 5.000	Toteutuneet päivät 3.809 ja henkilöitä 74

JIK-PERUSPALVELULIIKELAITOSKUNTAYHTYMÄ

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö:

Sosiaalijohtaja

Toiminta-ajatus

Terveystoimen tehtävänä on laadukkaiden terveyspalveluiden tuottaminen tarkoituksenmukaisesti eli siten, että ne tukevat kunnan myönteistä kokonaiskehitystä ja ennaltaehkäisevää työtä.

Toteutuminen

Terveydenhuollosta on vastannut JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

PERUSOPETUS

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus

Perusopetus, opetuksen ja kasvatuksen kokonaisuutena, tukee oppilaan kasvua terveen itsetunnon omaavana ihmisenä ja yhteiskunnan jäsenenä. Perusopetus muodostuu eri osa-alueiden tavoitteista ja sisällöistä. Nämä muodostavat opetuksen ja toimintakulttuurin perustan, jotta oppilas voi hankkia elämässä tarvitsemiaan tietoja ja taitoja, saada jatko-opintovalmiudet ja elinikäisen oppimisen halun.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Ilmajoella tai yhteistyössä lähialueella järjestetään vähintään 10 henkilöstökoulutustilaisuutta uuden opetussuunnitelman jalkauttamiseksi - kevätlukukausi 2017: vähintään viisi (5) - syyslukukausi 2017: vähintään viisi (5)	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Jokaisella koululla on käytössään toimiva langaton verkko vuoden 2017 loppuun mennessä.	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 3 Vuosiluokkiin sitomatonta opetusta järjestetään vuonna 2017 vähintään kahdella koululla.	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1. Aamu- ja iltapäivätoimintapaikan saaneiden % -toteuma 20.9.	20.9.2015: Paikan saaneita 82 %	Paikan saaneita vähintään 85 %	Paikan saaneita 85 % (81 paikan saanutta / 95 hakijaa)
Tunnusluku 2. Kuljetettavat vuosiluokkien 1-9 oppilaat 20.9.	20.9.2015: - Jaakko Ilkan koulu, kuljetuksessa 280 oppilasta 482 oppilaasta (58 %) - Kyläkoulut, kuljetuksessa 149 oppilasta 991 oppilaasta (15 %)	Jaakko Ilkan koulu 57 % Kyläkoulut 16 %	Jaakko Ilkan koulu 62 % (276 oppilasta 444 oppilaasta) Kyläkoulut 12 % (128 oppilasta 1 053 oppilaasta)

VARHAISKASVATUS

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Varhaiskasvatusjohtaja.

Toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on monia tehtäviä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Varhaiskasvatus tarjoaa myös perusopetuslain mukaista esiopetusta esiopetusikäisille lapsille. Varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikka järjestetään kaikille halukkaille päivähoito- ja perusopetuslain mukaan. Varhaiskasvatus ja esiopetus perustuvat yhteistoimintaan lasten vanhempien kanssa ja osallisuutta vahvistetaan uuden varhaiskasvatuslain (36/1973, muutos 580/2015) ja esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Varhaiskasvatus sisältää päiväkotien toiminnan, varhaiserityiskasvatuksen, ryhmäperhepäivähoidon ja perhepäivähoidon sekä ostopalvelut.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Uusi maakunnallinen esiopetussuunnitelma käyttöön 1.8.2016 alkaen. Uuden esiopetussuunnitelman käyttöönoton seuranta toimintakaudella 2016 – 2017.	Kyllä. Uusi esiops on otettu käyttöön 1.8.2016. Sen toteutumista seurataan jatkuvasti.
Toiminnallinen tavoite 2 Uuden varhaiskasvatussuunnitelman (VASU) laatiminen paikallisesti työryhmässä. Vanhempien ja moniammatillisen tiimin mukanaolo suunnitelman tekemisessä. Uusi vasu käyttöön 1.8.2017.	Kyllä. Uusi Vasu käyttöön 1.8.2017.
Toiminnallinen tavoite 3 Koko varhaiskasvatuksen aluetta koskevan sähköisen järjestelmän (mobiilikirjautuminen) käyttöönotto.	Kyllä osittain. Kämpälämäen päiväkotitoiminta on ottanut järjestelmän käyttöön syksyllä 2017, muut toimintayksiköt ottavat järjestelmän käyttöön portaittain kevään 2018 aikana.

Toiminnallinen tavoite 4 Varhaiskasvatuksen aluemallin käyttöönotto.	Ei ole otettu käyttöön, koska yksiköiden yhdistymisten myötä aluemallin sopivaa muotoa tarkastellaan edelleen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Asiakastyytyväisyys. Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat asiakkaiden tarpeisiin.	Asiakastyytyväisyyskysely lapsille ja vanhemmille keväällä 2017.	90 % - 100 %	Kysely on tehty Vasu-kyselyn muodossa yksiköittäin niin, että huoltajat ovat voineet esittää asioita suoraan henkilöstölle.
Tunnusluku 2 Henkilöstötyytyväisyys	Henkilöstötyytyväisyyskysely keväällä 2017.	85 % - 100 %	Kyselyn sijasta koko henkilöstö on ollut mukana yhteisessä Vasu-työssä ja osallistunut koulutuksiin ja yhteistyötoimintaan.
Tunnusluku 3 Kustannus	Kustannus/hoitopäivä. Hoitopäivän kustannus vuodelta 2016 lasketaan kevään 2017 aikana.	Kustannus/hoitopäivä. Hinta 2016 keskimäärin sama kuin 2015.	Hintakustannus on laskettu ja se on keskimäärin sama vuosina 2015 ja 2016.

Toteutuminen

Esiopetusta ohjaa Opetushallituksen määräyksenä annettu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Elokuussa 2016 on otettu uusi esiopetussuunnitelma käyttöön. Sen toteutumista seurataan jatkuvasti mm. eri kuntien toiminnan käytäntöjä vertailemalla.

Opetushallitus päätti Varhaiskasvatussuunnitelman perusteista syksyllä 2016. Päätös edellyttää kunnalta paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimista. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuslain perusteella OPH:n antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatuslaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä sen tavoitteista. Varhaiskasvatussuunnitelmatyöryhmä sai Ilmajoen paikallisen Vasun valmiiksi keväällä 2017 ja se on otettu käyttöön kaikissa yksiköissä 1.8.2017.

Varhaiskasvatuksen palvelukokonaisuutta täydentävä sähköinen järjestelmä on edennyt projektin muodossa niin, että Kpäälämäen päiväkotitoimitus otti järjestelmän käyttöön syksyllä 2017. Muut toimintayksiköt ottavat sähköistä järjestelmää käyttöön asteittain kevään 2018 aikana. Projekti jatkuu vielä henkilöstön sähköisen kirjaamisen käyttöönotolla syksyllä 2018.

Varhaiskasvatuksen aluemallin suunnittelu on käynnissä edelleen. Uuden päiväkodin myötä vanhoja yksiköitä yhdistyy ja muutoksen myötä myös aluemalli muotoutuu.

Varhaiskasvatussuunnitelmatyön myötä myös perheet ovat voineet olla mukana siinä siten, että kukin yksikkö on järjestänyt erilaisia kyselyitä omalla tavallaan. Erillistä asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole järjestetty, koska perheen kanssa keskustellaan lasten asioista päivittäin. Koko henkilökunta on osallistunut Vasu-työhön. He ovat olleet mukana erilaisissa työryhmissä ja koulutuksissa ja tässä samalla on henkilöstön tyytyväisyys tullut esille. Erillistä henkilöstötyytyväisyyskyselyä ei ole siksi järjestetty. Vuodelle 2018 on hankittu sähköinen kyselyalusta, jolla voidaan jatkossa järjestää erilaisia kyselyitä sekä asiakkaille että henkilöstölle.

Vuosien 2015 ja 2016 keskimääräiset hoitopäivien hinnat on laskettu. Päiväkotihinta/lapsi on noussut, mutta ryhmäperhepäivähoidon ja perhepäivähoidon kustannukset per lapsi ovat laskeneet. Varhaiskasvatuksen keskimääräinen hinta on kuitenkin lähes sama vertailuvuosina.

ILMAJOEN LUKIO

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Lukion rehtori.

Toiminnan kuvaus

Syksyllä 2016 otettiin käyttöön uusi opetussuunnitelma, jonka toteutumista on seurattu.. Kevätlukukaudella sitä toteuttivat lukioykköset ja syyslukukaudella ykköset ja kakkoset. Samalla on siirrytty laajenevasti sähköiseen opetukseen ja sähköisiin kokeisiin. Lukion kurssikokeita on pidetty YTL:n abittijärjestelmän avulla. Myös sähköinen oppimisolusta Google Classroomin käyttöä on lisätty. Hankaluutena on edelleen koettu sähköisten opetusvälineiden ja materiaalien puute.

Vuoden 2017 aikana Etelä-Pohjanmaan toisen asteen oppilaitosten koulutusverkosto Opinlakeus on toiminut entiseen tapaan. Opinlakeuden sisällä Ilmajoen lukio on mukana ryhmässä, johon kuuluvat Ilmajoen, Jalasjärven Kurikan, Kauhajoen ja Teuvan toisen asteen oppilaitokset. Etäopetuksena Ilmajoen lukion opiskelijoita on osallistunut espanjan kielen kursseille. Venäjän opetus on toteutettu Ilmajoki-opiston kautta. Lukio on mukana opinlakeusmessuilla tammikuussa 2017 yhteisellä E-P:n lukioiden osastolla.

CERN-leirikoulutoimintaa on jatkettu. Tammikuussa osallistuttiin yhdessä Kauhajoen ja Nurmon lukioiden kanssa kolmipäiväiseen CERN-leirikouluun. Euroopan alkeishiukkasfysiikan tutkimuskeskukseen sijaitsee Sveitsissä Genevessä.

Lukion liikuntaryhmän opiskelijoiden on ollut mahdollista hakeutua akatemiaurheilijoiksi, jolloin he saavat akatemiasta mm. testauspalvelut. Urheilulinjan opiskelijoista suurin osa on hyväksytty akatemiaopiskelijoiksi. Urheiluakatemiassa Ilmajoen lukion päälaajat ovat pesäpallo ja paini.

Yhteistyönä Etelä-Pohjanmaan Opiston kanssa lukion toimii ilmaisu(taito)linja. Opiskelijat ovat voineet valita opintoja teatteritaiteesta, tanssista, rytmimusiikista tai luovasta kirjoittamisesta. Uutena vaihtoehtona on otettu mukaan maskeeraus. Ryhmän toisen vuoden opiskelijat ovat opiskelleet Opistolla ilmaisuaineita.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Opetuksen taso	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Kurssien toteutuminen	Kyllä

Toiminnallinen tavoite 3 Opiskelijoiden jatko-opinnot	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Ylioppilaskirjoitukset	Arvosanojen keskiarvo	Valtakunnallinen keski- taso	Ylittyi selvästi
Tunnusluku 2 Opiskelijoiden lkm/kurssi	Lukumäärä / kurssi	Kaikki kurssit, jonka on valinnut vähintään 10 opiskelijaa/kurssi, toteutuvat	Toteutui
Tunnusluku 3 Korkea-asteelle ja am- mattikorkeakouluihin meno	Korkea-asteella ja ammattikorkeakouluihin pääseminen	Ikäluokasta 27 % korkeakouluihin ja 40 % ammattikorkea- kouluihin	Toteutunut

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

vt. kirjasto- ja kulttuurijohtaja

Toiminnan kuvaus

Kirjasto- ja kulttuuritoimen tavoitteena on tyydyttää yleistä sivistyksen ja tiedon tarvetta sekä tukea opiskelua ja omaehtoista tiedonhankintaa sekä kirjallisuuden ja taiteen harrastusta.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Ilmajoen kirjasto on osa maakunnallista 22 kunnan yhteistoiminta-aluetta eli kimppeä v. 2017 yhteisine asiakas- ja tietojärjestelmineen. Palvelujen saatavuus laajenee ja paranee.	Kyllä. Ilmajoki liittyi Eepos-kirjastokimppaan 7.2.2017. Liittymiseen kuuluneiden tiedonsiirtojen takia kirjasto oli kiinni kolme viikkoa joten vuosilainauksessa ei vielä päästy asetettuun tavoitteeseen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Aineston lainaus kasvaa 1 prosentin	Lainaustilasto	161.000 lainaa	155.152 lainaa.

Muut tavoitteet kirjastotoimi

Lasten ja nuorten lukuharrastuksen edistäminen koulujen, päiväkotien ja muiden tahojen yhteistyöllä. Järjestetään mm. kirjavinkkausta, kirjastokäyntejä ja satutunteja v. 2015 hyväksytyn kirjaston, koulun ja päivähoidon yhteistyösuunnitelman mukaisesti. Kulttuurikasvatussuunnitelma 2017 määrittelee myös luokittaiset tavoitteet kirjaston ja koulun yhteistyölle ala-asteelta ylä-asteen loppuun.

Kasvava vanhempien ikäryhmien asiakaskunta otetaan myös huomioon järjestämällä kirjallisuus- ja tietotekniikkapainotteisia tapahtumia. Tietotekniikan käyttökoulutusta ja muita tapahtumia järjestetään.

Toteutuminen:

Luokkakäyntejä, käyttäjäkoulutuksia ja kirjavinkkauksia kouluille järjestettiin 58 ja niissä kävi 1070 oppilasta.

Kirjaston tarjoamia tapahtumia eri ikäryhmille järjestettiin 25 ja niissä oli osallistujia 450.

Tavoitteet kulttuuritoimi

Yhteisöille ja yksityisille myönnetään avustuksia ja stipendejä.

Tapahtumina järjestetään itsenäisyysjuhla, kaksi lastenteatterinäytöstä, kuusi esitystä vanhusten palveluyksiköissä.

Toteutuminen

Myönnettiin 12 eri toimijalle kulttuuriavustusta 12.555 euroa.

Tapahtumat toteutuivat. Niihin toteuttamiseen käytettiin 6.575 euroa.

ILMAJOKI-OPISTO

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Ilmajoki-opiston rehtori

Toiminnan kuvaus

Ilmajoki-opiston tehtävänä on vastata paikallisiin sivistystarpeisiin ja tarjota mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opetuksen painopiste on erilaisissa taideaineissa, kädentaidoissa sekä kielissä. Taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan on käsityössä, kuva- ja tanssitaiteessa. Musiikkiopistossa opetus on taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Toiminnallinen tavoite 1 Lisätään tietotekniikan opetusta	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 2 Kehitetään ja lisätään musiikkiteknologian opetusta	Kyllä
Toiminnallinen tavoite 3 Lisätään lyhytkursseja	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Tunnusluku 1 Osallistumisaktiivisuus	Kursseille osallistuneiden määrä 4699	5000	Ei
Tunnusluku 2 Tarjonta	Kurssien lukumäärä 420	230	Kyllä

Tunnusluku 3 Taiteen perusopetuksen kurssisuoritukset	Kurssien suoritusmäärä 63	60	Kyllä

NUORISO- JA LIIKUNTALAUTAKUNTA

Tulosalueen tilivelvollinen vastuhenkilö

Vapaa-aikajohtaja.

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja vapaa-aikalautakunnan tehtävänä on yleisten edellytysten luominen kunnassa harjoitettavalle liikuntatoiminnalle ja nuorisotyölle sekä osaltaan vapaa-aikapalvelujen tuottaminen.

Liikuntapalvelut vastaa eri liikuntapaikkojen, kuten Ilmajoki-hallin, virkistysuimalan, urheilukenttien, keskustan luistelupaikkojen ja hiihtolatujen hoidosta. Liikuntapalveluja tuotetaan mm. järjestämällä kunto- ja terveysliikuntaa sekä tempauksia ja kuntoliikuntatapahtumia kuten myös leiri- ja koulutustoimintaa eri ryhmille. Lisäksi yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen kanssa järjestetään puulaakisarjoja ja pitäjänmestaruuskilpailuja useissa kesä- ja talvilajeissa. Urheiluseurojen toimintaa tuetaan jatkamalla toiminta- ja kunnossapitoavustuksia.

Nuorisopalvelut vastaa lasten ja nuorten parissa tehtävän perusnuorisotyön ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Nuorisotyöhön kuuluu nuorten kasvatuksellinen ohjaus, harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, liikunnallinen ja kulttuurinen nuorisotoiminta. Tavoitteena on tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä, eristää aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parantaa nuorten elinoloja. Nuorisotyötä toteutetaan nuorisolain tarkoituksen ja tavoitteiden mukaisesti, monialaisena yhteistyönä kunnan eri viranomaisien, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa. Nuorisopalveluiden vastuualueena ovat nuorisotilat, lastenkerhot sekä osa Kalajaisjärven leiri- ja kurssikeskuksen toimintaa. Nuorisoyhdistysten sekä nuorten itsensä järjestämää toimintaa tuetaan lisäksi jakamalla perus- ja kohdeavustuksia.

Nuorisopalveluiden tulot jäivät toteutumatta 4.100 euroa koska kioskitoiminnan tulot eivät täyttyneet. Kioskitoimintaa nuorisotiloilla on rajoitettu, koska kioskimyynti ei ole nuorisotyön päätehtävä, vaan tarkoitus on ennemminkin kannustaa nuoria terveellisiin valintoihin.

Nuorisovaltuuston tehtävänä on edesauttaa nuorten tarpeiden välittymistä kunnan päätöksentekoon ja palvelutuotantoon sekä helpottaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisovaltuusto pyrkii tekemään nuorille tunnetuksi kunnan toimintaa ja palveluja, ja herättämään nuorten kiinnostusta osallistua yhteisten asioiden hoitoon. Nuorisovaltuusto pohtii kunnan puutteita ja tarpeita nuorten näkökulmasta ja tekee tarvittaessa aloitteita nuoria koskevissa asioissa. Nuorisovaltuusto järjestää nuorille myös toimintaa erilaisten tapahtumien ja retkien merkeissä.

Toiminnalliset tavoitteet

	Toteutuminen
Liikuntapalveluiden tavoitteena on, että laaditaan suunnitelmat Ilmajoki-hallin kuntosalin kulunvalvonta- ja ovijärjestelmien uudistamisesta siten, että toteutuessaan mahdollistuu kuntosalin käyttö myös hallin ollessa suljettuna. Lisäksi laaditaan suunnitelmat uimahallin pukukaappien ovien lukitusjärjestelmän uudistamisesta sekä kulkuportin asentamisesta. Suunnitelmiin perustuvat hankkeet toteutetaan seuraavalla talousarvio-kaudella.	Osin kyllä
Nuorisotoimen tavoitteena on kehittää alakoulu yhteis-työtä siten, että pyritään kohtaamaan kuudesluokkalaiset kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Tavoitteena tutustua nuoriin ja huoltajiin etukäteen ennen yläkoululle siirtymistä, jolloin yläkoululle siirryttäessä nuoriso-ohjaajat ja nuorisotoiminta olisivat heille ennestään tuttuja ja helposti lähestyttäviä.	Kyllä

Tunnusluvut

Tunnusluku	Mittari	Mittarin tavoitearvo	Toteutunut
Uimahallin kävijämäärä	käyntikertaa vuodessa	55.000	Toteutunut. Kävijämäärä 58.862
Ilmajoki-hallin kuntosalin kävijämäärä	käyntikertaa vuodessa	25.000	Ei toteutunut. Kävijämäärä 22.455
Nuorisotilojen kävijäkerrat sis. yli 13-vuotiaat, lastenkerhot ja ryhmätoiminnot	käyntimäärä	10.000	Toteutunut. Kävijämäärä 15.228

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
KESKUSVAALILAUTAKUNTA					
Toimintatulot	0		0	0,00	0,00
Toimintamenot	-30 000		-30 000	-33 789,82	3 789,82
Toimintakate	-30 000	0	-30 000	-33 789,82	3 789,82
Laskennalliset erät	-4 650	0	-4 650	-9 145,75	4 495,75
TARKASTUSLAUTAKUNTA					
Toimintamenot	-25 520	0	-25 520	-22 842,55	-2677,45
Laskennalliset erät	-3 650	0	-3 650	-3 716,81	66,81
KUNNANVALTUUSTO					
Toimintamenot	-196 130		-196 130	-179 035,86	-17 094,14
Poistot ja arvonal.	0			0,00	0,00
Laskennalliset erät	-12 000	0	-12 000	-14 903,96	2 903,96
KUNNANHALLITUS					
Yleishallinto					
Toimintatulot	350 780		350 780	382 986,59	-32 206,59
Toimintamenot	-4 017 100		-4 017 100	-3 559 302,28	-457 797,72
Toimintakate	-3 666 320	0	-3 666 320	-3 176 315,69	-490 004,31
Poistot ja arvonal.	-54 920	0	-54 920	-42 346,35	-12 573,65
Laskennalliset erät	564 780	0	564 780	466 105,18	98 674,82
Ruoka- ja puhtauspalvelu					
Toimintatulot	1 286 500		1 286 500	1 339 376,77	-52 876,77
Toimintamenot	-3 919 420		-3 919 420	-3 813 563,79	-105 856,21
Toimintakate	-2 632 920	0	-2 632 920	-2 474 187,02	-158 732,98
Poistot ja arvonal.	-17 260		-17 260	-17 269,01	9,01
Laskennalliset erät	2 572 500		2 572 500	2 535 126,50	37 373,50
Elinkeinot ja maaseutu					
Toimintatulot	246 750		246 750	284 156,58	-37 406,58
Toimintamenot	-564 440		-564 440	-491 905,70	-72 534,30
Toimintakate	-317 690	0	-317 690	-207 749,12	-109 940,88
Poistot ja arvonal.	-141 260		-141 260	-161 567,75	20 307,75
Laskennalliset erät	-80 510		-80 510	-47 251,79	-33 258,21
TEKNINEN LAUTAKUNTA					
Tekninen hallinto					
Toimintatulot	3 550		3 550	0,00	3 550,00
Toimintamenot	-187 820	0	-187 820	-183 496,70	-4 323,30
Toimintakate	-184 270	0	-184 270	-183 496,70	-773,30
Laskennalliset erät	-33 440		-33 440	-34 032,11	592,11

			Talousarvio		
	Alkuperäinen	Talousarvio-	muutosten		
	talousarvio	muutokset	jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kaavoitus- ja mittaustoimi					
Toimintatulot	467 490		467 490	664 889,58	-197 399,58
Toimintamenot	-430 610		-430 610	-348 087,00	-82 523,00
Toimintakate	36 880	0	36 880	316 802,58	-279 922,58
Poistot ja arvonal.	-70		-70	-65,96	-4,04
Laskennalliset erät	-38 820		-38 820	-40 497,42	1 677,42
Liikenneväylät ja muut yleiset alueet					
Toimintatulot	171 560		171 560	155 922,18	15 637,82
Toimintamenot	-1 049 840	-230 390	-1 280 230	-1 066 284,82	-213 945,18
Toimintakate	-878 280		-1 108 670	-910 362,64	-198 307,36
Poistot ja arvonal.	-726 600		-726 600	-719 948,93	-6 651,07
Laskennalliset erät	-139 680		-139 680	-152 255,87	12 575,87
Kiinteistötoimi					
Toimintatulot	1 503 420	-42 500	1 460 920	1 237 189,06	223 730,94
Toimintamenot	-3 115 290	-77 000	-3 192 290	-3 207 753,20	15 463,20
Toimintakate	-1 611 870	-119 500	-1 731 370	-1 970 564,14	239 194,14
Poistot ja arvonal.	-461 060		-461 060	-457 970,18	-3 089,82
Laskennalliset erät	1 683 930		1 683 930	1 879 841,82	-195 911,82
Tekniset palvelut					
Toimintatulot	244 000		244 000	237 672,16	6 327,84
Toimintamenot	-198 370	-13 410	-211 780	-218 864,34	7 084,34
Toimintakate	45 630	13 410	32 220	18 807,82	-13 412,18
Poistot ja arvonal.	-170		-170	-616,47	446,47
Laskennalliset erät	-31 750		-31 750	-27 519,38	-4 230,62
Palo- ja pelastustoimi					
Toimintamenot	-1 086 500	0	-1 086 500	-1 048 549,87	-37 950,13
Poistot ja arvonal.	-52 680		-52 680	-52 685,16	5,16
Laskennalliset erät	0		0	0,00	0,00
Vesihuolto /Taseyksikkö					
Toimintatulot	2 561 470		2 561 470	2 555 644,55	5 825,45
Toimintamenot	-1 434 010	-221 000	-1 655 010	-1 561 088,45	-93 921,55
Toimintakate	1 127 460	-221 000	906 460	994 556,10	-88 096,10
Poistot ja arvonal.	-550 850		-550 850	-558 159,63	7 309,63
Laskennalliset erät	-19 000		-19 000	-25 586,45	6 586,45
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA					
Rakennusvalvonta					
Toimintatulot	87 700	37 640	125 340	146 873,26	-21 533,26
Toimintamenot	-174 120	-4 200	-178 320	-170 181,74	-8 138,26
Toimintakate	-86 420		-52 980	-23 308,48	-29 671,52
Laskennalliset erät	-16 690		-16 690	-17 897,22	1 207,22

			Talousarvio		
	Alkuperäinen	Talousarvio-	muutosten		
	talousarvio	muutokset	jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Ympäristönsuojelu					
Toimintatulot	26 630	-14 730	11 900	11 076,30	823,70
Toimintamenot	-75 450	-3 500	-78 950	-72 819,55	-6 130,45
Toimintakate	-48 820	-11 230	-67 050	-61 743,25	-5 306,75
Laskennalliset erät	-6 110		-6 110	-6 652,53	542,53
LAKEUDEN JÄTELAUTAKUNTA					
Toimintatulot	137 090		137 090	112 100,54	24 989,46
Toimintamenot	-137 090		-137 090	-112 100,54	-24 989,46
Toimintakate	0	0	0	0,00	0,00
Laskennalliset erät	-1 800		-1 800	-2 085,29	285,29
PERUSTURVALAUTAKUNTA					
Sosiaalitoimi					
Toimintatulot	614 880		614 880	616 763,71	-1 883,71
Toimintamenot	-5 964 070	-190 000	-6 154 070	-6 332 968,58	178 898,58
Toimintakate	-5 349 190	-190 000	-5 539 190	-5 716 204,87	177 014,87
Poistot ja arvonal.	-57 570		-57 570	-39 430,92	-18 139,08
Laskennalliset erät	-353 400		-353 400	-446 933,23	93 533,23
JIK peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä					
Toimintatulot	0		0		0,00
Toimintamenot	-29 476 700	-1 617 000	-31 093 700	-30 976 260,33	-117 439,67
Toimintakate	-29 476 700	-864 000	-31 093 700	-30 976 260,33	-117 439,67
SIVISTYSLAUTAKUNTA					
Perusopetus					
Toimintatulot	407 520	-10 000	397 520	450 612,46	-53 092,46
Toimintamenot	-9 678 180		-9 678 180	-9 598 288,56	-79 891,44
Toimintakate	-9 270 660	-10 000	-9 280 660	-9 147 676,10	-132 983,90
Poistot ja arvonal.	-493 360		-493 360	-495 181,53	1 821,53
Laskennalliset erät	-2 683 300		-2 683 300	-2 836 031,94	152 731,94
Päivähoito					
Toimintatulot	1 157 930		1 157 930	1 133 839,03	24 090,97
Toimintamenot	-7 429 150		-7 429 150	-6 866 287,42	-562 862,58
Toimintakate	-6 271 220	0	-6 271 220	-5 732 448,39	-538 771,61
Poistot ja arvonal.	-194 580		-194 580	-187 336,65	-7 243,35
Laskennalliset erät	-1 224 210		-1 224 210	-1 367 958,18	143 748,18
Lukiokoulutus					
Toimintatulot	10 110		10 110	14 096,53	-3 986,53
Toimintamenot	-1 101 950	0	-1 101 950	-1 035 836,49	-66 113,51
Toimintakate	-1 091 840	0	-1 091 840	-1 021 739,96	-70 100,04
Poistot ja arvonal.	-68 330		-68 330	-68 325,48	-4,52
Laskennalliset erät	-301 230		-301 230	-262 062,39	-39 167,61

			Talousarvio		
	Alkuperäinen	Talousarvio-	muutosten		
	talousarvio	muutokset	jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kirjasto- ja kulttuuritoimi					
Toimintatulot	8 590		8 590	5 546,90	3 043,10
Toimintamenot	-427 460	0	-427 460	-420 019,20	-7 440,80
Toimintakate	-418 870	0	-418 870	-414 472,30	-4 397,70
Poistot ja arvonal.	-8 610		-8 610	-6 683,60	-1 926,40
Laskennalliset erät	-92 320		-92 320	-93 901,62	1 581,62
Ilmajoki-opisto					
Toimintatulot	170 360		170 360	148 353,06	22 006,94
Toimintamenot	-873 660		-873 660	-839 493,62	-34 166,38
Toimintakate	-703 300	0	-703 300	-691 140,56	-12 159,44
Poistot ja arvonal.	-23 120		-23 120	-23 116,44	-3,56
Laskennalliset erät	-129 800		-129 800	-168 415,30	38 615,30
VAPAA-AJANLAUTAKUNTA					
Toimintatulot	416 910		416 910	412 807,24	4 102,76
Toimintamenot	-1 029 940	-16 400	-1 046 340	-1 034 192,79	-12 147,21
Toimintakate	-613 030	-16 400	-629 430	-621 385,55	-8 044,45
Poistot ja arvonal.	-244 250		-244 250	-241 721,15	-2 528,85
Laskennalliset erät	-682 100		-682 100	-700 977,90	18 877,90
Käyttötalous yhteensä					
Toimintatulot	9 873 240	-29 590	9 843 650	9 909 906,50	-66 256,50
Toimintamenot	-72 622 820	-2 372 900	-74 995 720	-73 193 013,20	-1 802 706,80
Toimintakate	-62 749 580	-2 402 490	-65 152 070	-63 283 106,70	-1 868 963,30
Poistot ja arvonal.	-3 094 690		-3 094 690	-3 072 425,21	-22 264,79
Lask.erät, netto	-1 033 250		-1 033 250	-1 376 751,64	343 501,64

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	9 873 240	-29 590	9 843 650	9 909 906,50	-66 256,50
Myyntitulot	5 325 010		5 325 010	5 369 155,18	-44 145,18
Maksutulot	1 600 280	12 910	1 613 190	1 623 318,88	-10 128,88
Tuet ja avustukset	479 220	-11 000	468 220	477 613,33	-9 393,33
Muut toimintatulot	2 309 330	-31 500	2 277 830	2 330 521,71	-52 691,71
Valmistus omaan käyttöön	159 400		159 400	109 297,40	50 102,60
Toimintamenot	-72 622 820	-2 372 900	-74 995 720	-73 193 013,20	-1 802 706,80
Henkilöstömenot	-25 912 180	-25 730	-25 937 910	-25 109 671,47	-828 238,53
Palkat ja palkkiot	-20 086 500	-25 730	-20 112 230	-19 600 150,83	-512 079,17
Henkilösivukulut	-5 825 680		-5 825 680	-5 509 520,64	-316 159,36
Palvelujen ostot	-38 573 820	-1 937 470	-40 511 290	-40 154 250,50	-357 039,50
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 665 850	-289 000	-4 954 850	-4 671 775,56	-283 074,44
Avustukset	-2 879 190	-117 000	-2 996 190	-2 539 265,20	-456 924,80
Muut toimintamenot	-591 780	-3 700	-595 480	-718 050,47	122 570,47
Toimintakate	-62 749 580	-2 402 490	-65 152 070	-63 283 106,70	-1 868 963,30
Verotulot	37 938 000	581 000	38 519 000	38 941 904,86	-422 904,86
Valtionosuudet	29 004 000		29 004 000	29 014 453,00	-10 453,00
Rahoitustulot ja -menot	-365 000	25 000	-340 000	-315 497,08	-24 502,92
Korkotulot	25 500		25 500	19 969,73	5 530,27
Muut rahoitustulot	145 900		145 900	157 685,93	-11 785,93
Korkomenot	-466 500	25 000	-441 500	-428 962,02	-12 537,98
Muut rahoitusmenot	-69 900	0	-69 900	-64 190,72	-5 709,28
Vuosikate	3 827 420	-1 796 490	2 030 930	4 357 754,08	-2 326 824,08
Poistot ja arvonalentumiset	-3 094 690	0	-3 094 690	-3 072 425,21	-22 264,79
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 094 690	0	-3 094 690	-3 072 425,21	-22 264,79
Tilikauden tulos	732 730	-1 796 490	-1 063 760	1 285 328,87	-2 349 088,87
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	732 730	-1 796 490	-1 063 760	1 285 328,87	-2 349 088,87

Verotulojen erittely	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	34 781 000		34 781 000	35 205 833,66	-424 833,66
Osuus yhteisöveron tuotosta	967 000	485 000	1 452 000	1 430 442,21	21 557,79
Kiinteistövero	2 190 000	96 000	2 286 000	2 305 628,99	-19 628,99
Verot yhteensä	37 938 000	581 000	38 519 000	38 941 904,86	-422 904,86

Tulovero- prosentti

Verovuosi 2013	19,75
Verovuosi 2014	19,75
Verovuosi 2015	20,25
Verovuosi 2016	20,25
Verovuosi 2017	20,25
Verovuosi 2018	20,75

Kiinteistöveroprosentit

	Yleinen	Vakituinen asuinrakennus	Muu asuin- rakennus	Yleishyödyllinen yhdistys	Rakentamaton tontti	Voimalaitos- rakennus
Verovuosi 2013	0,80	0,45	0,80	0,00	3,00	1,40
Verovuosi 2014	0,80	0,45	0,80	0,00	3,00	1,40
Verovuosi 2015	0,90	0,50	0,80	0,00	3,00	1,40
Verovuosi 2016	0,90	0,50	0,80	0,00	3,00	1,40
Verovuosi 2017	0,93	0,50	1,20	0,00	3,00	3,10
Verovuosi 2017	0,93	0,50	1,20	0,00	3,00	3,10

Valtionosuudet	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtionosuus				0 29 603 349,00	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				0 -588 896,00	
Yhteensä	29 004 000		29 004 000	29 014 453,00	

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Edell. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
<u>KUNNANHALLITUS</u>								
<u>Muu osakkeiden hankinta</u>								
Tulot			0		0	29 342,72	-29 342,72	
						tulot		
E-P:n Matkailu Oy						9 418,50	29 342,72	
As Oy Ilmajoen Neloset						14 878,58		
Kiint Oy Pohjanmaan Nikkarikeskus						5 045,64		
<u>Muu irtaimisto</u>								
Menot			86 500		86 500	17 210,00	69 290,00	
						Menot		
Atk-keskus			55 000			17 210,00		
Suojakatos			31 500			0,00		
<u>TEKNINEN LAUTAKUNTA</u>								
<u>Maa- ja vesialueet</u>								
Menot			380 000		380 000	192 057,40	187 942,60	
Tulot			370 000		370 000	183 991,97	186 008,03	
Nettomenot			10 000		10 000	8 065,43	1 934,57	
<u>Muu irtaimisto</u>								
Menot			75 000		75 000	98 625,03	-23 625,03	
						Menot		
Puistotoimen kone- ja kal.hankinnat					40 000	36 057,67		
Kiinteistötoimen kone- ja kal.hankinnat					10 000	3 954,46		
Henkilönostimen vaihto					25 000	32 000,00		
Teknisen toimen pakettiauto					0	26 612,90		

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Edell. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
<u>Terveyskeskuksen vuode- ja hoivaosastojen peruskorjaus</u>								
Menot	1 130 500	806 858,27	170 000		170 000	231 046,89	-61 046,89	1 037 905,16
<u>Ahonkylän koulun laajennus</u>								
Menot	2 000 000	2 280 470,02	525 000	400 000	925 000	894 339,22	30 660,78	3 174 809,24
Toimintatalon laajen. ja perusk.	1 000 000		100 000		100 000	0,00	100 000,00	0,00
<u>Muut rakennukset</u>								
Menot			162 500		162 500	114 262,45	48 237,55	
						Menot		
valvontalaitteet eri kiinteistöille			10 000			25 942,33		
jätekatosten rakent. kiinteistöille			10 000			2 600,00		
Jaakonkujan päiväkodin muutostyöt			0			18,52		
Terv.keskuksen alapohjatyöt			0			650,79		
Neiron koulun r-linjasto ym			45 000			72 932,35		
Herralan koulun huleverijärjestelmä			25 000			12 118,46		
Västilän koulun keittiön uuni			15 000					
varaus ennalta-arvaamattomiin koh- teisiin			57 500					
<u>Napustanmäen tiet</u>								
Menot	55 000		55 000		55 000	54 929,76	70,24	
<u>Siltalan kauppa-alue</u>								
Menot	1 300 000	1 198 664,83	300 000		300 000	275 405,56	24 594,44	1 474 070,39
Tulot		344 673,00			0		0,00	
<u>Homesojantien peruskorjaus</u>								
	185 000		100 000		100 000	102 482,61	-2 482,61	102 482,61

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Edell. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
<u>Vihtakallion alueen tiet</u>								
Menot	735 000	159 448,53	120 000		120 000	119 184,94	815,06	278 633,47
<u>Äkkijuhantien peruskorj ja klv</u>								
Menot			0			23 691,43	-23 691,43	
<u>Varikontien peruskorjaus</u>								
Menot	210 000		150 000		150 000	175 248,65	-25 248,65	175 248,65
<u>Ilkantien sillan peruskorjaus</u>								
Menot	450 000	1 323,00	450 000		450 000	432 334,78	17 665,22	433 657,78
Tulot			270 000		270 000	258 000,00	12 000,00	
<u>Muut kunnallistekniset työt</u>								
Menot			355 000	35 000	390 000	348 501,34	41 498,66	
						Menot (netto)		
katujen peruskorjaus ja laaj.suunn.	20 000					13 980,00		
katujen kestopäällystys ja valaistus	75 000					117 504,96		
Västilän rantasormu						6 498,14		
liikenneturvallisuuskohteet	20 000					1 034,55		
Herralan koulun ja TK:n huoltoväylä	85 000					154 190,39		
Lastukujan maaperän puhdistus						37 412,30		
Etapin palovesi	15 000					7 441,38		
puistojen ja leikkipaikkojen rak.ja var	25 000					9 442,79		
keskustaajaman katujen peruskorj.	85 000							
varaus ennalta-arvaamattomiin koh-	30 000							
teisiin								
Lastukuja	0					996,83		

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Edell. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
<u>Vesihuolto / taseyksikkö</u>								
<u>Haja-asutusalueen viemäröinnin laajennus</u>								
Menot	6 200 000	5 353 603,70	300 000		300 000	274 488,63	25 511,37	5 628 092,33
Tulot	2 733 720	838 366,73	0		0	42 182,71	-42 182,71	880 549,44
Nettomenot	3 466 280	4 515 236,97	300 000		300 000	232 305,92	67 694,08	4 747 542,89
<u>Vihtakallion alueen vesihuolto</u>								
Menot	501 000	117 836,34	45 000		45 000	93 705,94	-48 705,94	211 542,28
<u>Jätevesipuhdistamon peruskorjaus ja muutostyöt</u>								
Menot	550 000	117 836,34	15 000		15 000	-11 021,94	26 021,94	106 814,40
<u>Vesitornin peruskorjaus</u>								
Menot	200 000		200 000		200 000	180 231,71	19 768,29	
<u>Muu vesihuoltorakentaminen</u>								
Menot			155 000		155 000	90 260,66	64 739,34	
						Menot		
vesijohtoverkoston pienet korjaukset	5 000					1 862,63		
Tienalitukset/ vesilaitos	5 000					2 768,17		
vesijohtoverkoston saneeraus						12 620,09		
Vesihuollon suunnittelu	20 000							
Jätevesihuollon suunnittelu	20 000							
Haja-as.alueiden viem.yht.rak.vesij	10 000							
Laskunmäentie ve+vi								
tienalitukset ja väh. laajennukset/vi	15 000					1 036,92		
jätevesipumppaamoiden saneeraus	40 000					9 393,80		
viemäriverkoston saneeraus	40 000					62 579,05		

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Edell. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.
<u>Muut pitkävaikutteiset menot</u>								
Menot			34 000		34 000	1 240,00	32 760,00	
						Menot		
Yleisten alueiden lohkominen	10 000					1 240,00		
Kaavoitettujen maiden maaperäselv.	4 000					0,00		
Lunastuskorvaukset	20 000					0,00		
<u>SIVISTYSLAUTAKUNTA</u>								
<u>Ahonkylän koulun laaj.irtaimisto</u>								
Menot			188 000		188 000	155 268,82	32 731,18	
<u>Muu irtaimisto</u>								
Menot			161 000		161 000	131 202,01	29 797,99	
Tulot						20 000,00	-20 000,00	
						Menot		
Peruskoulujen atk-hankinnat	40 000					39 007,66		
kirjastoon uusia hyllyjä	10 000					9 997,42		
omatoimikirjasto	50 000					52 173,97	netto	
- tulot	0					-20 000,00	32 173,97	
J Ilkan koulun/likkoon linna irtain	11 000					10 906,00		
Herralan koulun irtaimisto	10 000					10 000,00		
päivähoitopalv.ajantasainen atk-ohj	40 000					9 116,96		
<u>Vapaa-ajanlautakunta</u>								
Menot			13 000		13 000	13 570,32	-570,32	
						menot		
moottorikelkka	13 000					10 715,32		
Honkalanmäen äänentoisto	0					2 855,00		

	Kustannus- arvio ja sen muutokset	Edell. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12.

Investointiosa yhteensä

Menot			4 140 000	435 000	4 575 000	4 008 266,21	566 733,79	
Tulot			640 000	0	640 000	533 517,40	106 482,60	
Nettomenot			3 500 000	435 000	3 935 000	3 474 748,81	460 251,19	

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit	3 475 920	-1 796 490	1 679 430	3 796 306,42	-2 116 876,42
Vuosikate +/-	3 827 420	-1 796 490	2 030 930	4 357 754,08	-2 326 824,08
Tulorahoituksen korjaukset +/-	-351 500	0	-351 500	-561 447,66	209 947,66
Investointien rahavirta	-3 148 500	-435 000	-3 583 500	-2 913 301,15	-670 198,85
Investointimenot	-4 140 000	-435 000	-4 575 000	-4 008 266,21	-566 733,79
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	270 000		270 000	320 182,71	-50 182,71
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot +	721 500	0	721 500	774 782,35	-53 282,35
Toiminta ja investoinnit, netto	327 420	-2 231 490	-1 904 070	883 005,27	-2 787 075,27
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset	10 090	0	10 090	111 849,16	-101 759,16
Antolainasaamisten lisäykset muille -	0		0	-7 500,00	7 500,00
Antolainasaamisten vähennykset muilta +	10 090	0	10 090	119 349,16	-109 259,16
Lainakannan muutokset	-105 000	0	-105 000	-1 018 094,56	913 094,56
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 500 000		3 500 000	0,00	3 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-3 605 000	0	-3 605 000	-3 519 012,79	-85 987,21
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0		0	2 500 918,23	-2 500 918,23
Vaikutus maksuvalmiuteen				96 153,17	-96 153,17
Rahoitustoiminta yhteensä	-94 910	0	-94 910	-1 002 398,57	907 488,57
Rahavarojen muutos	232 510	-2 231 490	-1 998 980	-119 393,30	-1 879 586,70

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEKSI SITOVIEKSI ERIEN TOTEUMISVERTAILUSTA

	Määrärahat				Tuloarviot					
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut:n jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
<u>KÄYTTÖTALOUSOSA</u>										
<u>Keskusvaalilautakunta</u>	30 000		30 000	33 789,82	-3 789,82	0		0	0,00	0,00
<u>Tarkastuslautakunta</u>	25 520		25 520	22 842,55	2 677,45					
<u>Kunnanvaltuusto</u>	196 130		196 130	179 035,86	17 094,14					
<u>Kunnanhallitus</u>										
Yleishallinto	4 017 100		4 017 100	3 559 302,28	457 797,72	350 780		350 780	382 986,59	-32 206,59
Ruoka- ja puhtauspalvelu	3 919 420		3 919 420	3 813 563,79	105 856,21	1 286 500		1 286 500	1 339 376,77	-52 876,77
Elinkeinotoiminta	564 440		564 440	491 905,70	72 534,30	246 750		246 750	284 156,58	-37 406,58
<u>Tekninen lautakunta</u>										
Tekninen hallinto	187 820		187 820	183 496,70	4 323,30	3 550		3 550	0,00	3 550,00
Kaavoitus ja mittaus-toimi	430 610		430 610	348 087,00	82 523,00	467 490		467 490	664 889,58	-197 399,58
Liikenneväylät ja yl.alueet	1 049 840	230 390	1 280 230	1 066 284,82	213 945,18	171 560		171 560	155 922,18	15 637,82
Kiinteistötoimi	3 115 290	77 000	3 192 290	3 207 753,20	-15 463,20	1 503 420	-42 500	1 460 920	1 237 189,06	223 730,94
Tekniset palvelut	198 370	13 410	211 780	218 864,34	-7 084,34	244 000		244 000	237 672,16	6 327,84
Palo- ja pelastustoimi	1 086 500		1 086 500	1 048 549,87	37 950,13			0		0,00
Vesihuolto / taseyksikkö	1 434 010	221 000	1 655 010	1 561 088,45	93 921,55	2 561 470		2 561 470	2 555 644,55	5 825,45
<u>Ympäristölautakunta</u>										
Rakennusvalvonta	174 120	4 200	178 320	170 181,74	8 138,26	87 700	37 640	125 340	146 873,26	-21 533,26
Ympäristönsuojelu	75 450	3 500	78 950	72 819,55	6 130,45	26 630	-14 730	11 900	11 076,30	823,70
<u>Lakeuden jätelautakunta</u>	137 090		137 090	112 100,54	24 989,46	137 090		137 090	112 100,54	24 989,46
<u>Perusturvalautakunta</u>										
Sosiaalitoimi, oma toiminta	5 964 070	190 000	6 154 070	6 332 968,58	-178 898,58	614 880		614 880	616 763,71	-1 883,71
JIK peruspalv.liikelait.ky	29 476 700	1 617 000	31 093 700	30 976 260,33	117 439,67			0		0,00
<u>Sivistyslautakunta</u>										
Peruskoulutus	9 678 180		9 678 180	9 598 288,56	79 891,44	407 520	-10 000	397 520	450 612,46	-53 092,46
Varhaiskasvatus	7 429 150		7 429 150	6 866 287,42	562 862,58	1 157 930		1 157 930	1 133 839,03	24 090,97
Lukiokoulutus	1 101 950		1 101 950	1 035 836,49	66 113,51	10 110		10 110	14 096,53	-3 986,53

	Määrärahat			Toteutuma	Poikkeama	Tuloarviot			Toteutuma	Poikkeama
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut:n jälkeen			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut:n jälkeen		
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	427 460		427 460	420 019,20	7 440,80	8 590	8 590	5 546,90	3 043,10	
Ilmajoki-opisto	873 660		873 660	839 493,62	34 166,38	170 360	170 360	148 353,06	22 006,94	
<u>Vapaa-aikalautakunta</u>	1 029 940	16 400	1 046 340	1 034 192,79	12 147,21	416 910	416 910	412 807,24	4 102,76	
<u>INVESTOINTIOSA</u>										
<u>Kunnanhallitus</u>										
Muu osakkeiden osto				0,00	0,00			29 342,72	-29 342,72	
Muu irtaimisto	86 500		86 500	17 210,00	69 290,00					
<u>Tekninen lautakunta</u>										
Maa- ja vesialueet	380 000		380 000	192 057,40	187 942,60	370 000	370 000	183 991,97	186 008,03	
Muu irtaimisto	75 000		75 000	98 625,03	-23 625,03		0		0,00	
Rakennukset:										
Terveyskeskuksen vuode- ja hoivaosastojen peruskorj.	170 000		170 000	231 046,89	-61 046,89					
Toimintatalon laajennus ja peruskorjaus	100 000		100 000		100 000,00					
Ahonkylän koulun laajennus ja vanhan osan peruskorj.	525 000	400 000	925 000	894 339,22	30 660,78					
Muut talonrakennus	162 500		162 500	114 262,45	48 237,55					
Muut kunnallistekniset työt:										
Napustanmäen tiet	55 000		55 000	54 929,76	70,24					
Siltalan kauppa-al.tiet	300 000		300 000	275 405,56	24 594,44	310 000	310 000	344 673,00	-34 673,00	
Homesojantien peruskorj.	100 000		100 000	102 482,61	-2 482,61					
Vihtakallion alueen tiet	120 000		120 000	119 184,94	815,06					
Äkkijuhantien pk ja kvl				23 691,43	-23 691,43					
Varikontien peruskorjaus	150 000		150 000	175 248,65	-25 248,65					
Ilkantien sillan peruskorjaus	450 000		450 000	432 334,78	17 665,22	270 000	270 000	258 000,00	12 000,00	
Muut kunnallistekn. työt	355 000	35 000	390 000	348 501,34	41 498,66				0,00	
Vesihuolto:										
Haja-as.alueiden viem.laaj.	300 000		300 000	274 488,63	25 511,37	0	0	42 182,71	-42 182,71	
Vihtakallion alueen tiet	45 000		45 000	93 705,94	-48 705,94					
Jätevesipuhdist.peruskorj. ja muutostyöt	15 000		15 000	-11 021,94	26 021,94					

	Määrärahat			Toteutuma	Poikkeama	Tuloarviot			Toteutuma	Poikkeama
	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut:n jälkeen			Alkuperäinen talousarvio	Talousarvion muutokset	Talousarvio muut:n jälkeen		
Vesitornin peruskorjaus	200 000		200 000	180 231,71	19 768,29					
Muut vesihuoltotyöt	155 000		155 000	90 260,66	64 739,34					0,00
Muut pitkävaik. menot	34 000		34 000	1 240,00	32 760,00					
<u>Sivistyslautakunta</u>										
Ahonkylän koulun laajennuksen irtaimisto	188 000		188 000	155 268,82	32 731,18					
Muu irtaimisto	161 000		161 000	131 202,01	29 797,99					
<u>Vapaa-aikalautakunta</u>										
Muu irtaimisto	13 000		13 000	13 570,32	-570,32					
<u>TULOSLASKELMAOSA</u>										
Verotulot						37 938 000	581 000	38 519 000	38 941 904,86	-422 904,86
Valtionosuudet						29 004 000		29 004 000	29 014 453,00	-10 453,00
Korkotulot						25 500		25 500	19 969,73	5 530,27
Muut rahoitustulot						145 900		145 900	157 685,93	-11 785,93
Korkomenot	466 500	-25 000	441 500	428 962,02	12 537,98					
Muut rahoitusmenot	69 900		69 900	64 190,72	5 709,28					
<u>RAHOITUSOSA</u>										
Antolainauksen muutokset										
Antolainasaam. lisäys	0		0	7 500,00	-7 500,00					
Antolainasaam. vähennys						10 090	0	10 090	119 349,16	-109 259,16
Lainakannan muutokset										
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						3 500 000		3 500 000	0,00	3 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 605 000	0	3 605 000	3 519 012,79	85 987,21					
SITOVAT MÄÄRÄRAHAT										
TULOARVIOT YHT.	80 904 220	2 782 900	83 687 120	81 220 944,94	2 466 175,06	81 446 730	551 410	81 998 140	79 021 459,58	2 976 680,42

PERUSTIETOJA KUNNASTA

- Ilmajoen kunta on perustettu vuonna 1865 (Ilmajoen kappeliseurakunta vuonna 1516)
- Kunnan kokonaispinta-ala on 580 km², josta vesi pinta-alaa 3 km²
- Asukasluku 31.12.2017 oli 12.205
- Taajamissa asuu väestöstä noin 74 % ja haja-asutusalueilla noin 26 %. Koko kunnan asukastiheys on n. 21 asukasta/km²
- Kunnan tuloveroprosentti oli 20,25.

VALTUUTETUT 2017:

Etu- ja sukunimi	Ammatti	Puolue
Mannersuo Martti, puheenjohtaja	eläkeläinen, ylikonstaapeli epv	Kok
Koskela Markku, I varapuheenjohtaja	vesilaitoksen hoitaja	Sdp
Lahti Risto, II varapuheenjohtaja	ministerin erityisavustaja	Kesk
Akkanen Hannu	logistikko	Ps
Haapala Jussi	maanviljelijä	Kesk
Hannuksela Juho	opiskelija	Kok
Hautala Salme	hyttiemäntä, eläkeläinen	Sdp
Hautamäki Pauliina	projektipäällikkö	Kok
Kananoja Reetta	avopalveluohjaaja	Kesk
Kankaanpää Timo	maanviljelijä	Kesk
Karvonen Juha- Pekka	henkilöstöpäällikkö	Kok
Knuuttila Kari	maatalousyrittäjä	Kesk
Koivuluoma Matti	autonkuljettaja	Kesk
Koskela Harri	yrittäjä	Ps
Koskimies Heikki	agronomi, opettaja	Kesk
Kuula Heikki	levysahuri, eläkeläinen	Sdp
Luhtala Pentti	mekaanikko, maanviljelijä	Kesk
Lähdesmäki Juhana	yrittäjä	KD
Mänty Sofia	opiskelija	Kesk
Niemelä Janne	myyntipäällikkö	Kesk
Niemistö Esa	osastonhoitaja	Ps
Palmu Veli-Jukka	eläkeläinen, maanviljelijä	Ps
Petäjävirta Irma	luokanopettaja, koulunjohtaja	Kesk
Pöytälaakso Niclas	opiskelija	Kok
Rahko Maria	työterveysh., työkykykoordinaattori	Kesk
Rahkola Helena	yrittäjä, lastenhoitaja	Kok
Ranto Ahti	maanviljelijä	Kesk
Raumanni Juho	maanviljelijä, työnjohtaja	Kok
Reinilä Johanna	muistihoitaja	Sdp
Renkola Jari	kiinteistönhoitaja	Sdp
Tuomikoski Timo	Ekonomi	Kok
Tuuri Timo	fysioterapiayrittäjä, ekonomi	Kesk
Yli-Ojanperä Kirsti	vammaispalvelukoordinaattori	Kesk
Ylisaukko-oja Matti	lihanleikkaaja	Sdp
Ålander Antti	osaston johtaja	Kesk

Yhteensä 35 valtuutettua. Valtuuston sihteerinä on toiminut hallinto- ja talousjohtaja Mika Sillanpää.

KUNNANHALLITUS 2017:

Etu- ja sukunimi	Ammatti	Puolue
Ahti Ranto, puheenjohtaja	maanviljelijä	Kesk.
Timo Tuomikoski, I varapuheenjohtaja	ekonomi	Kok+Kd
Antti Ålander, II varapuheenjohtaja	osaston johtaja	Kesk.
Jäsenet:		
Timo Kankaanpää	maanviljelijä	Kesk.
Reetta Kananoja	avopalveluohjaaja	Kesk.
Maria Rahko	työterveysh., työkykykoordinaattori	Kesk.
Pauliina Hautamäki	projektipäällikkö	Kok+Kd
Juhana Lähdesmäki	yrittäjä	Kok+Kd
Johanna Reinilä	muistihoitaja	Sdp
Salme Hautala	hyttiemäntä, eläkeläinen	Sdp
Harri Koskela	yrittäjä	Ps

Henkilökohtaiset varajäsenet samassa järjestyksessä lueteltuina:

Sofia Mänty	opiskelija	Kesk.
Juhani Filppula	hallintotieteiden tohtori	Kesk.
Timo Tuuri	fysioterapiayrittäjä, ekonomi	Kesk.
Leeni Peltonen	perushoitaja	Kesk.
Kirsti Yli-Ojanperä	vammaispalvelukoordinaattori	Kesk.
Kirsi Perälä	lakimies	Kok+Kd
Helena Rahkola	yrittäjä, lastenhoitaja	Kok+Kd
Jari Jokilehto	ensihoidon kenttäjohtaja	Kok+Kd
Tapani Kivimäki	CST-asentaja	Sdp.
Irma Salmi	artesaani, koulunkäynnin ohj.	Sdp
Esa Niemistö	osastonhoitaja	Ps

Kunnanhallituksen esittelijänä on toiminut kunnanjohtaja Seppo Pirttikoski ja sihteerinä hallinto- ja talousjohtaja Mika Sillanpää.

SUOMEN KUNTALIITON KULTAINEN ANSIOMERKKI TAI LAHJAKORTTI ON 31.12.2017 MYÖNNETTY ILMAJOEN KUNNAN PALVELUKSESSA OLEVILLE SEURAAVILLE HENKILÖILLE :

40 VUODEN PALVELUKSESTA

- Ravitsemustyöntekijä Seija Kriikkula
- Kehitysjohdaja Juha Kurikka
- Päivähoitaja Marketta Yli-Hannuksela

30 VUODEN PALVELUKSESTA

- Koulunkäynninohjaaja, aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja Tarja Ala-Renko
- Erityisluokanopettaja Tiina Autio
- Perhepäivähoitaja Hilka Huhtamäki
- Luokanopettaja Arto Ikola
- Päiväkotityöntekijä Paula Kivimäki
- Lukion ja perusk. yht. matematiikan ja kemian vanhempi lehtori Terho Korkeaniemi
- Lukion matematiikan vanhempi lehtori Raimo Majapuro
- Lukion ja peruskoulun yhteinen äidinkielen lehtori Marjut Manninen
- Peruskoulun englannin ja ruotsin kielen lehtori Sirkku Matilainen
- Ravitsemistyöntekijä Teija Mäenpää
- Luokanopettaja, koulunjohtaja Irma Petäjävirta
- Perhepäivähoitaja Marjut Pihlajaniemi
- Kunnossapitomestari Markku Rinta
- Lastentarhanopettaja Pirkko-Marja Niemi-Nikkola
- Luokanopettaja, koulunjohtaja Sirkku Vainio-Hynnälä
- Päiväkodin johtaja Erja Vainionpää

ELÄKKEELLE VUONNA 2017 OVAT JÄÄNEET SEURAAVAT HENKILÖT

- Palveluauton kuljettaja Pasi Ala-Huikko
- Koulukuraattori Jorma Ala-Ilkka
- Vapaa-aikatoimenjohtaja Matti Antila
- Peruskoulun matematiikan, fysiikan ja kemian lehtori Heikki Honkavirta
- Ruokapalvelupäällikkö Kirsti Itämäki
- Ryhmäperhepäivähoitaja Kirsi Keskimäki
- Ruotsin ja englannin kielen lehtori Sirpa Keskitalo
- Siivooja Eila Koivuniemi
- Kirvesmies Simo Kriikkula
- Siivooja Tarja Myllyniemi
- Siivooja Sirpa Olkkonen
- Peruskoulun ja lukion yht. liikunnan lehtori Jukka Peltoniemi
- Perhepäivähoitaja Tarja Perälä
- Metsuri Jorma Petäjämäki
- Kudonnan opettaja Arja Pirilä
- Päivähoitaja Arja Saastamoinen
- Perhepäivähoitaja Eija Tietäväinen
- Lukion ja peruskoulun yht. ranskan ja englannin kielen vanh. lehtori Eija Välimäki